

Kaunis Grani

Nro Nr 10/14.9.–4.10.2023 • Kauniaisten paikallislehti Lokaltidningen för Grankulla • www.kaunisgrani.fi

 T2H – Ihania koteja

 t2h_ihaniakoteja T2H.fi

Kauniaisten Unelma Helsingintie 8b

Varaa oma ihana kotisi

Lisätiedot kohteesta: Joona Korkala • 040 1417 217 • joona.korkala@t2h.fi
t2h.fi/kohde/asunto-oy-kauniaisten-unelma

Havainnekuva on Unelman asunnosta B23, 81,0m² (3h+kt+khh+s+vh+parvi+parveke).

Pyhimys liikkuu Granin kaduilla

On hienoa, kun harrastukset toivat innostavat ja tuovat iloa arkeen. Nyt meillä on teemana autot ja siksi olemme keskustelleet Matti Kauppilan kanssa, jolla on harrastus, josta hän todella innostuu – oma Volvo. Tarkemmin sanottuna harvinainen "Pyhimys-Volvo" -malli ES. Hän oli myös yksi niistä, jotka esittelivät autojaan äskettäin, kun klassikkoautot kiersivät myös Gallträskin kautta Espoo-päivänä.

Kerromme myös suomenkielisestä koulukeskuksesta, joka on ottanut askeleen eteenpäin valtuuston käsittelyn jälkeen. Valtuutetut päättivät, että suomenkielinen koulukeskus rakennetaan nykyiselle uimahallin paikalle esikouluikäisille sekä luokille 1-6. Tämän lisäksi kirjoitamme kaupungin uudesta pääväkodista Tammi-kummusta. Pääväkoti avasi ovensa elokuun alussa. Uusi hieno pääväkoti tarjoaa pitkästä aikaa lisätaloja, eivätkä kaupungin pääväkodit ole täpötäynnä kuten ennen. Rakennuksessa toimii tällä hetkellä kaksi ryhmää. Kapasiteetti on viisi ryhmää ja yhteensä noin 80 lasta, joten nyt kaupungilla on tarjota päävähöitäpaikkoja.

Lehdessä saatte lukea myös tämän vuoden GraniAidistä, joka kokosi kaupunkilaiset torille, vaikka sää oli illalla aloituksen aikaan

sateinen. Ilta lopettiin Redraman hienolla esiintymisellä. Tänä vuonna kerättiin yhteensä fantastiset 11 000 euroa nuorten ja Ukrainian pakolaisten hyväksi.

Kuvataiteilija Werner von Hausen oli ensimmäisiä, joka rakennutti huivilan Kauniainen, Villa Reiren. von Hausen oli 1900-luvun alussa yksi taiteilijakolonian perustajista. Monipuolisen tuottelias von Hausen suunnitteli myös huonekaluja ja teki taidegraafikkaa. Lisäksi hän toimi useiden vuosien ajan kuvataiteiden opettajana Kauniainenissa. Nyt tarjoutuu kaikille mahdollisuus tutustua häneen taidenäyttelyssä Villa Gyllenbergissä Helsingissä. Monet näytteille asetetutista 80 työstä ovat julkisesti esillä ensimmäistä kertaa. Olemme haastatelleet näyttelyn kurraattoria Laura Gutmania. Hän on tutkinut von Hausenia vuosia.

Tästä lehdestä löytyy myös artikkeli kaupungin omistamista huiviloista, joita kaupunki vuokraa juhliin ja erilaisiin tapahtumiin. Kauniainen omistaa Villa Frosterus -alueen, joka sijaitsee Soukan niemessä ja joka tässä lehdessä esitellään tarkemmin. Oli kyse sitten suuremmasta tai pienemmästä perhejuhlasta, syntymäpäivästä tai vaikkapa rapujuhlista, löytyy itse kullekin sopiva paikka juhlille, kau punki viestittää.

Helgonet rör sig på gatorna i Grani

Det är fint med hobbyer som verkligen engagerar och förgyller varda gen. Nu har vi bilar som tema och har därför talat med Matti Kauppila som har ett fritidsintresse som han brinner för, sin Volvo, och närmare då bestämt en "Helgonet-Volvo" av den ovanliga modellen ES. Han var också en av dem som visade upp sina bilar på Esboden häromsittens då klassiska bilar också körde en sväng via Gallträsk.

Vi rapporterar också om att det finska skolcentret nu tagit ett steg framåt efter fullmäktiges beslut om att skolcentret ska byggas på simhallstomten för förskolan och klasserna 1-6. Dessutom kan vi berätta om stadens nya daghem Ekkulla som öppnade sina dörrar i början av augusti. Tack vare det fräscha dagiset är det nu för första gången på flera år inte knöckfullt på de kommunala daghemmen i Grankulla. I byggnaden finns för närvanande två grupper. Kapaciteten är fem grupper, så nu har staden dagisplatser att erbjuda.

Vi tittar också tillbaka på årets version av GraniAid som samlade stadsborna till torget, trots att det blev en lite regnig start på kvällen. Avslutningen med Redrama på scenen var fin och totalt samlades fantastiska 11 000 euro in till ungdomar och till flyktingarna från Ukraina.

Konstnären Werner von Hausen var en av

de första som lät bygga en villa i Grankulla, Villa Reire, i början av 1900-talet och han var också med om att skapa en konstnärskoloni i Grankulla. Den mångsidigt produktiva von Hausen designade även möbler och gjorde konstgrafik. Dessutom verkade han i många år som lärare i bildkonst i Grankulla. Nu har du möjlighet att stifta bekantskap med honom och hans verk under en utställning på Villa Gyllenberg i Helsingfors. Vi har intervjuat utställningens kurator Laura Gutman, som har studerat Werner von Hausen i flera år. Många av de 80 verk och objekt som ställs ut visas nu för första gången.

I tidningen presenteras också villor som staden äger och hyr ut för fester och evenemang av olika slag. Grankulla stad äger området kring Villa Frosterus, som ligger på Sökö udd och som här presenteras närmare. Oavsett om det handlar om stora eller små familjefester, födelsedagar eller till exempel kräftskivor, så hittar vi tillsammans den mest lämpliga platsen för ditt evenemang, hälsar staden.

JAN SNELLMAN
PÄÄTOIMITTAJA
CHEFREDAKTOR

kolumni ■ kolumnen

HYTE-työ on käynnistynyt Kauniainenissa rivakasti

HYVINVOINTIA ja terveyttä edistävä HYTE-työ on käynnistynyt Kauniainenissa rivakasti viime syksynä. Hyvinvoimatuleiden tulon myötä ennaltaehkäisevä työ on jäänyt pääosin kuntaan, jonka tehtäviin se on toki tähänkin asti kuulunut sosiaali- ja terveyspalveluiden rinnalla.

HYTE-työtä ohjaa kaupunkimme strategia, jonka painotusten mukaan myös hyvinvoimia edistää työtä suunnitelaan ja toteutetaan tutkimustiedon lisäksi. Kauniainen on oma hyvinvoimatuun telma, jossa hyvinvoimityön painotukset on määritelty seuraavasti:

1. Hyvinvoinnin ja elämänhallintataitojen edistäminen
2. Terveystottumosten ja toimintakyisyysiden parantaminen sekä terveyseurojen kaventaminen
3. Yhteisöllisyden ja osallisuuden vahvistaminen toiminnan tasolla ja päätoksenteossa (EVA)

4. HYTE-työn rakenteiden luonti ja sisällön kehittäminen yhteistyössä hyvinvoimatuleen kanssa
5. Asuntotarjonnan tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kehittäminen.

Hyvinvointiopetusta ja positiivista pedagogiikkaa

Kuluneen vuoden aikana suurin ja näkyvin muutos on alakoulujen hyvinvointiopetuksen alkaminen.

Alle kouluikäisten osalta uudessa Tammi-kummun pääväkodissa pilotoidaan mallia positiivisen pedagogiikan pääväkotina. Toiveena on, että jatkossa jokainen Kauniainen pääväkoti voisi olla jossain vaiheessa positiivisen pedagogiikan pääväkoti.

Järjestöt mukaan!

Järjestöillä on iso rooli ihmisten hyvinvoimia edistävässä työssä. Marraskuussa 2022 järjestettiin ensimmäiset Järjestötreffit, jotka on

tarkoitettu taas toteuttaa marraskuussa 2023. Innokkaimmat liittyivät Kauniainen järjestöverkostoon, joille tiedotetaan mm. haussa olevista avustuksista, ajankohtaisistaasioista ja koulutusmahdollisuuksista. Tällä hetkellä on tekeillä järjestöstrategia, joka tulee ohjaamaan yhteistyötä kaupungin ja yhdistysten välillä. Työpaja järjestetään kaupungintalolla maanantaina 25.9. klo 17.30. Kaikki järjestötön edellytyksistä kiinnostuneet ovat tervetulleita osallistumaan työpajaan!

Ankkuritoiminta käynnistyy

Ankkuritoiminta on uusi puuttumisen muoto Kauniainenissa, jonka tavoitteena on katkaista lasten ja nuorten alkuvaiheessa oleva syrjäytymis- ja rikoskierre. Ankkuritoiminnalla tarkoitetaan moniammatillista yhteistyötä, joka kohdistuu lasten ja nuorten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen. Lisäksi ankkuritoiminnassa pyritään ehkäisemään väkivaltaista

radikaloitumista ja ekstremismiä. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta, terveystoimesta ja nuorisotoimesta. Ankkuritoiminnan tehtävään on tarjota nuorelle ja perheelle yksilöllistä ja kokonaistavaltaista tukea varhaisessa vaiheessa ja tarvittaessa ohjata hoidon, palveluiden ja tuen piiriin muille asiantuntijoille.

Moni asia on vielä alkumetreillä ja vielä ajatuksen tasolla, mutta kirkkaana tavoitteena on kehittää Kauniainen yhteisö, jossa välitetään toinen toisistamme ja jossa kuntalaisilla on aidosti mahdollisuus käyttää oman hyvinvoiminsa kannalta oikeita palveluita sekä vaikuttaa kunnassa tehtävään hyvinvoityöhön.

Lisätietoja hyvinvoinkoordinatörltä Taru Ikäheimoselta.

TARU.IKAHEIMONEN@KAUNIAINEN.FI

Arbetet för hälsa och välfärd har fått en rask start i Grankulla

FÖRRA hösten inleddes vi raskt arbetet för att främja hälsa och välfärd i Grankulla. Då välfärdsområdena inleddes sin verksamhet stannade det förebyggande arbetet huvudsakligen i kommunen som givetvis också ansvarat för det tidigare vid sidan om social- och hälso-värdstjänsterna.

Arbetet för att främja hälsa och välfärd styrs av stadens strategi och vi planerar och genomför det hälsofrämjande arbetet i enlighet med tyngdpunkterna i strategin och utgående från forskningsdata. Grankulla stad har en egen välfärdsplan där tyngdpunkterna för välfärdsarbetet är att:

1. Främja hälsa och välfärd samt balans i livet
2. Öka de hälsosamma levnadsvanorna och förbättra funktionsförmågan samt minska på hälsoskillnaderna
3. Stärka gemenskapen och delaktigheten på det funktionella planet och inom beslutsfattandet (EVA)

4. Skapa strukturer för hälso- och välfärdsfrämjande arbete och utveckla innehållet i arbetet tillsammans med välfärdsområdet
5. Utveckla bostadsutbudet så att det är jämlikt och likvärdigt.

Undervisning i välmående och positiv pedagogik

Under det gångna året var den största och mest synliga ändringen att undervisningen i välmående startade för lågklasserna.

I fråga om barn under skolåldern fungerar Ekkulla daghem som modell för ett pilotprojekt i positiv pedagogik. Förhoppningen är att varje daghem i Grankulla i något skede i framtiden arbetar utgående från principerna för positiv pedagogik.

Organisationerna med!

Organisationerna har en stor roll i det hälsofrämjande arbetet. I november 2022 ordnade staden det första organisationsforumet och avsikten är att ordna ett forum igen i november 2023. De ivrigaste anslöt sig till

organisationsnätverket i Grankulla där vi informerar om vilka bidrag organisationerna kan söka, aktuella ärenden och utbildningar. För tillfället arbetar vi med en organisationsstrategi som kommer att styra samarbete mellan staden och organisationerna. Vi ordnar en workshop på stadshuset måndag 25.9 kl. 17.30. Alla som är intresserade av förutsättningarna för organisationsarbete är välkomna att delta i workshopen!

Ankarverksamheten startar

Ankarverksamheten i Grankulla är ett nytt sätt att ingripa i problem och målsättningen är att bryta marginaliseringars- och brottspiralen bland barn och unga i ett tidigt skede. Ankarverksamheten innehåller ett multiprofessionellt samarbete som riktas mot barn och ungdomar (under 18-åringar) för att främja välbefinnande och förebygga kriminalitet. Dessutom syftar ankarverksamheten till att förebygga våldsbejakande radikalisering och extremism. Ankarverksamheten verkställs av ett multiprofessionellt team med experter

från polisen, social- och hälsovårdssektorn och ungdomsverksamheten. Ankarverksamheten har som uppgift att erbjuda den unga och familjen individuellt och helhetsbetonat stöd i ett tidigt skede och vid behov hänvisa till andra experter som ordnar med vård, service och stödjärnster.

Vi ligger ännu i startgroparna med många saker och ett flertal idéer finns bara på det tankemässiga planet. Men det klara syftet är att utveckla Grankulla till en gemenskap där invånarna bryr sig om varandra, har en genuin möjlighet att få tjänster som är de rätta för det egna välmåendet och kan påverka välfärdsarbetet i kommunen.

Mer information ges av välfärdskoordinator Taru Ikäheimonen.

TARU.IKAHEIMONEN@GRANKULLA.FI

Lue lisää/ Läs mera:
www.kaunisgrani.fi

S-MARKET

Elämä ON RUOKAA

Liveet ÄR MAT

Kampanjatuotteita saatavilla rajoitettu määrä.
Ett begränsat antal annonserade produkter.

	PURKKI/BURK		199
Voimassa/ Gäller 14.–17.9. Tuore kuorittu ananas/ Färsk skalad ananas	Voimassa/ Gäller 14.–17.9. Valio Play mansikka- tai vadelmajogurtti/ jordgubb- eller hallonyoghurt 4 x 125 g (3,98/kg)	199	

Fazer Leipuri
 Meillä leivotaan
7 päivänä viikossa!
 Vi bakar 7 dagar
i veckan!
Fazer Bagare

RUOKATORILTA / FRÅN MATTORGET
 Ruokatori avoinna / Mattorget öppet
 Ma-to/mån.-tors. 9–18.30, pe/fre. 9–19, la/lör. 9–18.30

	695 KG		4990 KG
Voimassa/ Gäller 14.–16.9. Kokonainen maustettu broileri/ Kryddad kyckling, hel Suomi/Finland	Voimassa/Gäller 14.–17.9. Siiämäti/Sikrom Kanada		

Hinnat voimassa S-market Graniissa 14.9.–17.9 mikäli tuotteen kohdalla ei toisin mainita ja niin kauan kuin tuotteita riittää. / Priserna gäller i S-market Grani 14.9.–17.9 ifall inte annat nämns vid produkten och så länge produkterna räcker till.

S-market Grani
 Kauniaistentie/Grankullavägen 7.
 Puh./Tfn 010 762 6730 (0,0828 €/puheli/samtal + 0,1199 €/min)
 Ma-pe/mån.–fre. 7–22, la/lör. 7–22, su/sön. 9–22

VBO
 vbo.fi

Granikirjastossa tapahtuu | På gång i Granibibban

Kirjailijavieraana

Raisa Lardot

to 21.9. klo 18

Lue lisää / Läs mer: helmet.fi

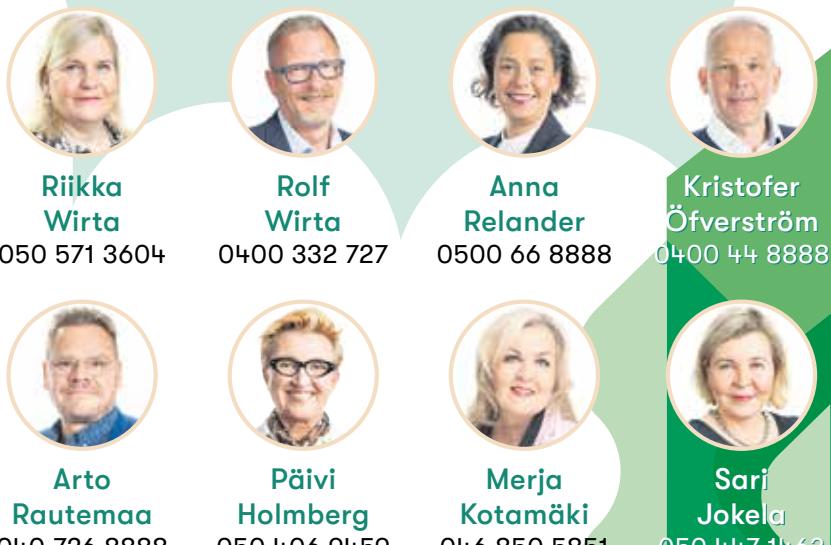
**JJ-KARAOKE
SYYSKUUSSA
9.9. JA 23.9.
KLO 21.30
TERVETULOA!**

m o m s
restaur a nt

Kauppakeskus Grani
Promenadi 1, 02700 Kauniainen

**Kun valitset yhden –
saat meidät kaikki.**

Riikka Wirta 050 571 3604	Rolf Wirta 0400 332 727	Anna Relander 0500 66 8888	Kristofer Öfverström 0400 44 8888
Arto Rautemaa 040 726 8888	Päivi Holmberg 050 406 9459	Merja Kotämäki 046 850 5851	Sari Jokela 050 447 1463

**När du väljer en –
får du oss alla.**

Kiinteistömaailma Kauniainen
 Pecasa Oy (Bulevardin Kodit)
 (09) 2311 0300, kauniainen@kiinteistomaailma.fi
 Kauppakeskus Grani, Tunneltie 4, 02700 Kauniainen

KM
 Kiinteistömaailma

agenda

TAPAHTUU KAUNIAISSA ■ DET HÄNDER I GRANKULLA

■ 16.9. lauantai lördag

MONIKULTTUURISET PERHEET vertaistyhmässä jutellaan omasta kulttuurista, perhe-elämästä ja elämästä Suomessa. Kokonutumispäivät 16.9. 30.9., 14.10., 28.10., 11.11. jne. 26.11., Ryhmää ohjaavat Milena Raitmaa (laillistettu psykologi p. 0400 196 634) sekä lastenhoitajat Siriporn ja Ponpimon. Ilmoittautuminet etukäteen Milenalle sähköpostilla yilcedmilena@yahoo.es.

■ 17.9. sunnuntai söndag

KAMARIMUSIikkiKONSERTTI 18 Kauniaisten kirkossa. Nacht Trio: Linda Hedlund, viulu, Miguel Tamarit Barres, klarinetti ja Risto-Matti Marin piano. Vapaa pääsy.

KAMMARMUSIKKIKONSERT i Grankulla kyrka kl. 18. Nacht Trio. Linda Hedlund, violin, Miguel Tamarit Barres, klarinett & Risto-Matti Marin piano. Fritt inträde.

GUDSTJÄNST kl. 11 i metodistkyrkan, Marjan Roayaii, kyrkkaffe.

■ 18.9. maanantai måndag

MAANANTAIKAHVI joka maanantai Sebastoksessa, os. Kauniaistentie 11: klo 12.45 hartaus ja klo 13–15 kahvila. Järj. suom. srk.

■ 19.9. tiistai tisdag

ILON ILTAPÄVÄ 15 Sebastoksen toimitilassa kaksikielinen mielenterveysryhmä joka tiistai. Tarjolla kahvit, seuraaja ja pieni ohjelmaa. Ohjelma vaihtuu viikottain. Järj. srk:t.

■ 20.9. keskiviikko onsdag

LAPSIPERHEIDEN OLOHUONE PERHESOPPA kohtaamispalika perille keskiviikkoin klo 15–18 Sebastoksen toimitilassa.

■ 22.9. perjantai fredag

KOM MED och cykla en tur på 3–5 km på Bilfria dagen den 22.9 kl. 15. Start vid simhallens ingång nära pizza-automen. Rutten bestäms vid starten. Bland deltagarna utlottas en årgång av Finlands Natur. Arr. Grankulla miljöförening. Ledare: Nalle Valtiala på Trek.

VIETÄ Autotonta päivää 22.9. Lähde mme 3–5 km pituiselle pyörämatkalle klo 15 uimahallin ja pizza-automaatin väliseltä parkkipaikalta. Reitti selviää ennen lähtöä. Osallistujien kesken arvotaan Suomen Luonnon vuosikerta. Järj. Kauniaisten ympäristöyhdistys. Vetäjä: Nalle Valtiala sekä Trek.

■ 24.9. sunnuntai söndag

KYRKLUNCH med andakt kl. 11 i Metodistkyrkan.

■ 25.9. maanantai måndag

GEMENSAM BÖN i Metodistkyrkan kl. 10.

■ 28.9. torstai torsdag

BIBELSTUDIUM kl. 18–20 i övre brasrummet ur ett Mellanösternperspektiv enligt Al Massira-konceptet. Torsten Sandell, Catherine Granlund. Arr. Grankulla sv. frs.

■ 29.9. perjantai fredag

VAUVAN PÄIVÄN POP UP -TREFFIT klo 10–15 seurakuntien toimitilassa, Sebastos os. Kauniaistentie 11. Järj. srk:t.

POP-UP BABYTRÄFF på Babydagen kl. 10–15 i Sebastos, Daniela Hildén. Arr. Grankulla sv. och fi frs.

■ 30.9. lauantai lördag

SYYSBRUNSSI KIRKOLLA klo 12–15. Runoja ja musiikkia Aaro Hellaakosken teksteihin, vihtiläinen Trollius-ryhmä. Alussa keitto lisukkeineen ja lopussa kahvitarjoilu. Ilta-päivän juontajina Raija Pelli ja Anna-Kaisa Tuomi. Hinta 15 € Naiosten Pankille, joka tukee naisten työtä ja yritysyyttä kehittyvissä maissa. Ilmoittautuminen kauniaisten.suom.srk@evl.fi tai 050 500 9000. Järj. suom. srk.

■ 1.10. sunnuntai söndag

GUDSTJÄNST kl. 11 i Metodistkyrkan, Hans Stigzelius predikar, kyrkkaffe.

■ 7.10. lauantai lördag

5-ÅRSFEST i Grankulla kyrka kl. 11–13 för alla barn som under året fyllt eller fyller 5 år. På programmet står mat, sång, lek, skattjakt, pyssel mm. Förhandsanmälhan senast 25.9 till daniela.hilden@evl.fi. Arr. Grankulla sv. frs.

Lähetä tieto tapahtumastasi kaunisgrani@kauniainen.fi
Skicka in information till kaunisgrani@kauniainen.fi

elämänkaari ■ livsbågen

Kauniaisten suomalainen seurakunta

Kastettu

Raimo Edvin Mikael Viita, Eino Juhani Rautio, Rangsan Urho Stoa Mäenpää

Kuollut

Pertti Olavi Järvenpää 84 v., Kai Martti Lähdesmäki 78 v., Raimo Uolevi Raitmaa 83 v.

Grankulla svenska församling

Döda

Ann-Mari Harms 79 år

Marita Helena Margareta Schönberg 88 år

Döpta

Stella Kitty Stenfors

Olivia Kitty Stenfors

uutiset ■ nyheter

Uusi monitoimikenttä
suunnitteilla
Nuorisotalon viereen

Nuorisotalon ja Svenska Skolcentrumin pihaa tulaa kehitämpääni toimivammaksi ja kaupungin strategian mukaiseksi kokonaisuudeksi. Tällä hetkellä alue toimii mm. Iukiolaisten parkkipaikkana, mikä ei palvele suurinta osaa alueen potentiaalisista käyttäjistä. Alueelle suunnitellaan monitoimikenttää katsomoineen, mikä lisää ja monipuolistaa alueen käyttöästetta, sekä turvallisuutta.

Alueen kehittämisen taustalla on mm. lisätä matalan kynnyksen liikuntalajeja kuntalaisille, edistää kaupungin päästö-vähennysohjelmaa, sekä huomioida synergiaedut Nuorisotalon kohderyhmän kesken. Lisäksi hanke kannustaa opiskelijoita terveelliseen elämäntapaan, sekä mahdollistaa alueen käytön koulujen opintoihin.

Hanke toteutetaan yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kesken. Rakennustyöt on tarkoitus aloittaa vuoden 2024 keväällä ja valmistua saman vuoden toukokuussa.

2 000 kauniaismaista kutsutaan mukaan
Terve Suomi -tutkimukseen

Tervyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ja Kauniaisten kaupunki toteuttavat syksyllä Terve Suomi -nimisen kyselyn. Tutkimukseen kutsutaan 2 000 satunnaisesti valittua yli 20-vuotiasta kauniaismaista. Tutkimuksessa selvitetään muun muassa asukkaiden terveydentilaan, elämänlaatua, osallisuutta sekä kokemuksia sosiaali- ja terveyspalveluista.

Osallistumaan kutsutut saavat kirjeen kotiin, jossa kerrotaan miten voi vastata tutkimukseen. Vastaaminen tapahtuu verkossa tai paperilomakkeella suomeksi, ruotsiksi, englanniksi tai venäjäksi.

Tutkimuksesta saatavien tietojen avulla voidaan seurata asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ja kehittää kaupungin palveluja. Tietoja on mahdollista verrata muiden alueiden tietoihin sekä koko maan tilanteeseen. Tulokset julkaistaan keväällä 2024.

Terve Suomi -tutkimuksesta tehdään joka toinen vuosi kansallinen kysely. Edellinen kysely toteutettiin syksyllä 2022.

Autta kaupunkia kehittämään verkkosivusto
- vastaa kyselyyn ja osallistu arvontaan

Kauniaisten kaupungin verkkosivuja www.kauniainen.fi kehitetään jatkuvasti. Nyt kaupunki haluaa uudestaan kerätä käyttäjien kokemuksia sivustosta ja saada ehdotuksia verkkosiviston parantamiseksi tilanteessa, jossa kaupunki ei enää hoida sosiaali- ja terveyspalveluja. Kysymykset noudattavat muutoin viime syksyn vastaavaa kyselyä.

Vastaaminen tapahtuu kaupungin verkkosivun etusivun ponnahdusikkunan kautta. Vastaaminen kestää muutaman minuutin. Pystyt vastaamaan kyselyyn myöhemmin, jos olet jo sulkenut kyselyn vastaamatta siihen. Kysely tulee tällöin uudestaan näkyviin, kun palautat verkkosivulle toisena päivänä.

Kyselyyn ehtii vastata 12.10. asti.

Kiitokseksi osallistumisesta arvomme vastaajien kesken lahjakortteja Bio Grani -elokuvateatteriin.

Ny allaktivitetsplan
planeras
vid Ungdomsgården

Ungdomsgårdens och Svenska Skolcentrums gård ska utvecklas så att den blir en mer funktionell helhet i enlighet med stadens strategi. För närvarande används området främst som parkeringsplats för gymnasiet, vilket inte gagnar en stor del av områdets potentiella användare. För området finns nu planer för en allaktivitetsplan med läktare, vilken skulle öka områdets användning och göra det säkrare.

Staden vill utveckla området bl.a. för att erbjuda motionsmöjligheter med låg tröskel och för att främja stadens klimatneutralitetsprogram. Därtill beaktas synergierffekterna med Ungdomsgårdens målgrupper. Projektet ska också uppmuntra elever till en hälsosam livsstil och möjliggöra att området används för skolundervisning.

Projektet görs som ett samarbete inom stadens olika verksamheter. Byggnadsarbetena planeras börja våren 2024 och vara färdiga redan i maj.

2 000 Grankullabor kallas till
Hälsosamma Finland-undersökningen

Institutet för hälsa och välfärd (THL) och Grankulla stad samlar in data i en enkät. Till undersökningen Hälsosamma Finland kallas 2 000 slumpmässigt utvalda över 20-åriga Grankullabor. Med undersökningen samlas information om bl.a. invånarnas hälsa, livskvalitet, delaktighet och erfarenheter av social- och hälsovårdstjänsterna.

De kallade får ett brev hem där det finns information om hur man kan svara på frågorna. Det går att svara på nätet eller med ett pappersformulär på finska, svenska, engelska eller ryska.

Den insamlade informationen används för att följa med invånarnas hälsa och välfärd och för att utveckla stadens service. Det är även möjligt att jämföra informationen med andra områden samt hela landet. Resultaten publiceras våren 2024.

Hälsosamma Finland-undersökningen görs var annat år som en nationell enkät. Den föregående gjordes hösten 2022.

Hjälp staden att utveckla stadens webbplats
- svara på enkäten och delta i utloppningen

Grankulla stads webbplats, www.grankulla.fi utvecklas ständigt. Nu vill staden på nytt samla in användarfarenheter och åsikter för att utveckla sidorna i ett läge där staden inte längre har hand om social- och hälsovårdstjänster. Frågorna motsvarar till övriga delar frågorna i den förra enkäten för ett år sedan.

Svara på enkäten via popup-fönstret på stadens framsida. Det tar några minuter att delta och ge sin åsikt. Om du har stängt enkäten, men inte ännu svarat, kan du svara på den senare. Enkäten dyker upp igen om du återkommer till webbplatsen annan dag.

Enkäten är aktiv fram till den 12.10.

Som tack kommer vi bland deltagarna att lotta ut presentkort till Bio Grani.

Seuraa viimeisimpia uutisia Kauniaista ja hanki lisää tietoa: www.kauniainen.fi
Följ med senaste nytt om Grankulla och få mer info på www.grankulla.fi

kirjasto vinkkaa • bibban tipsar

F TAPAA lukukoiramme Emil ja Bella! Ihana lukukoiramme Emil tulee käymään meillä usein tänä syksynä. Emilin kanssa voi harjoitella lukemista kerran kuussa lauantaisin. Maanantai-iltaisin Emil ja hänen omistajansa Raisa kävät lastenosastolla lukemassa iltasatuja. Lisäksi tutustumme Bellaan! Bella on kaverikoiraa, joka harjoittelee syyskuussa lukukoiran tärkeintä työtehtävää: rauhassa kuuntelemista. Lue lisää lukukoiratapahdumista osoitteesta helmet.fi/kauniaistenkirjasto.

SE MÖT våra läshundar Emil och Bella! Vår härliga läshund Emil kommer att besöka oss ofta i höst. Man kan öva sig att läsa med Emil en lördag varje månad. På måndagskvällar kommer Emil och hans matte Raisa till barnavdelningen och läser kvällssagor. Dessutom får vi bekanta oss med Bella! Bella är en kompisshund, som i september över sig i läshundens främsta uppgift: att lyssna i lugn och ro. [Läs mer om evenemanget med läshundarna på helmet.fi/grankullabibliotek](http://helmet.fi/grankullabibliotek).

suosittelemme _____ vi rekommenderar

Koiranomistajista ulkoiluseuraa iäkkäille Kaunaisissa

F GRANIN Lähiapu ry on lähtenyt mukaan Ikäinstituutin Tossut ja tassut liikkeelle -hankkeeseen, jossa etsitään koiranomistajia kotona asuvien iäkkäiden ulkoilukavereiksi. Vastaavaa toimintaa on käynnistetty eri puolilla Suomea. Moni iäkäs kaipailee ulkoilua tukea ja seuraa. Koirat motivoivat liikkeelle ja tuovat iloa läsnäolollaan.

– Kannustamme koiranomistajia tekemään hyvää ja mahdollistamaan ulkoilua niille iäkkäille, jotka eivät muuten pääsisi ulos tai kaipaavat kaverin tukea ulos lähtemiseen, kertoo Ikäinstituutin koordinaattori **Saini Suutari**.

– Illoksemme pääsemme aloittamaan tätä uudenlaista ulkoilutoimintaa Kaunaisissa. Uskon koirien positiiviseen voimaan ja toivon, että löydämme koiraihmistä uusia vapaaehtoisia iäkkäiden avuksi, sanoo Granin Lähiapu ry:n toiminnanjohtaja **Aila Thulin**.

Ulkoilukaveriksi sopiva koira on terve ja rauhallinen. Koiran tulee suhtautua ystävällisesti vieraisiin ihmisiin, eikä se saa pelätä apuvälineitä.

Carola Wikström innostui toiminnasta ja halusi lähteä mukaan Pistis-koiransa kanssa. Pistis on kreikkaa ja se tarjoittaa luottamusta.

– Olen jo pitkään haaveillut, että voisim olla mukana vastaanlaisessa toiminnassa. Lähihoitajana ja omaisen olen huomannut eläinten suuren avun arjen askareissa. Toivotavasti puolivuotias jackrusselinterrierini Pistis voi olla tullevaisuuden ystävä kaikille, jotka haluavat tavata meidät, toivoo Carola.

Granin Lähiapu ry ja Ikäinstituutti järjestävät syksyllä koulutuksen vapaaehtoisille, jotka haluavat ryhtyä ulkoiluystäviksi joko koiran kanssa tai ilman. Koulutus järjestetään

Villa Bredassa 25.9. ja 3.10. Koulutus antaa valmiudet toimia iäkkään ulkoiluystävänä.

Ilmoittautuminen koulutukseen 18.9. mennessä: toimisto@graninlahiapury.fi tai 040 0237 741.

Tossut ja tassut liikkeelle (2022–2024) on Ikäinstituutin koordinointi hanke, joka edistää iäkkäiden ulkoilua vapaaehtoistoiminnan keinoin. www.ikainstituutti.fi/tossut-ja-tassut-liikkeelle

Aila Thulin (vas.), Carola Wikström ja Pistis-koria kannustavat koiranomistajia tekemään hyvää.

Aila Thulin (t.v.), Carola Wikström och hunden Pistis uppmanar hundägare att göra en god gärning.

Hundägare kan bli motionskompisar till äldre i Grankulla

SE GRANI Närhjälp har gått med i Äldreinstitutets projekt "Tossut ja tassut liikkeelle" (ungefär tassar och tossor i rörelse) där man letar efter hundägare som vill bli motionskompisar med äldre som bor hemma. Motsvarande verksamhet har startat på olika håll i Finland. Många äldre saknar stöd och sällskap för motion utomhus. Hundar motiverar mäniskor att röra på sig och deras närvoro gläder.

– Vi uppmuntrar hundägare att göra något gott och möjliggöra motion utomhus för de äldre som inte annars skulle komma ut eller som saknar stöd för att ta sig ut, säger Äldreinstitutets koordinator **Saini Suutari**.

– Vi kan med glädje starta den här nya motionsverksamheten i Grankulla. Jag tror på hundarnas positiva styrka och jag hoppas vi hittar nya frivilliga, det vill säga hundägare som ställer upp och hjälper äldre, säger Grani Närhjälps verksamhetsledare **Aila Thulin**.

En frisk och lugn hund passar som motionskompis. Hunden bör förhålla sig vänskapligt till främmande mäniskor och får inte vara rädd för hjälpmedel.

Carola Wikström blev intresserad av verksamheten och vill vara med tillsammans med sin hund Pistis. Pistis är grekiska och betyder tillit.

– Jag har redan länge drömt om att kunna vara med i liknande verksamhet. Som närvårdare och anhörig har jag lagt märke till hur stor hjälp djuren är i vardagen. Förhoppningsvis kan min sexmånders jack russel terrier Pistis bli kompis i framtiden till alla som vill träffa oss, säger Carola.

Grani Närhjälp och Äldreinstitutet ordnar i höst utbildning för frivilliga som vill bli motionskamrater med hund eller utan. Utbildningen är på Villa Breda 25.9 och 3.10 och den ger färdigheter att bli motionskompis med en äldre.

Anmälan till utbildningen senast 18.9: toimisto@graninlahiapury.fi tai 040 0237 741.

ÖVERSÄTTNING: PATRICIA HEIKKILÄ

Äldreinstitutets projekt (2022–2024) går ut på att genom frivilliga främja motion för äldre. [www.ikainstituutti.fi/tossut-ja-tassut-liikkeelle \(bara på finska\)](http://www.ikainstituutti.fi/tossut-ja-tassut-liikkeelle (bara på finska))

luontonurkka • henriks hörna

HENRIK BREMER

FI MUSTAPÄÄKERTUN (koiras) tunnistaa mustasta pääläesta. Naaraalla on punaruskea päälaki. Lintu viihtyy puutarhoissa, joissa on runsaasti pensaita. Koiras laulaa kauniisti ja kovaan pariutumisen aikana.

f Monet Henrik Bremerin hienoista kuvista on julkaistu myös FB-sivulla Fåglarna kring Gallträsk.

SE SVARTHÄTTAN känns igen på den svarta hättan (hane), medan honan på bilden har rödbrun häätta. Fågeln trivs i trädgårdar med tätä buskar och hanen sjunger vackert och högljutt under parningen.

f Många av Henrik Bremers fina foton finns även utlagda på FB-sidan Fåglarna kring Gallträsk.

Kulturäventyr runt Gallträsk och konsert med Sås & Kopp

SE GRANKULLA svenska kulturförening rf ordnar ett kreativt familjejippo med fritt inträde söndagen den 17 september kl. 13–15 runt Gallträsk, med start och mål på daghemmet Grytets gård, Södra Heikelvägen 5.

Kulturäventyret består av ett antal markerade stationer på friluftsleden runt Gallträsk (ca 1,5 km), där deltagarna får lösa gåtor som bildar ett lösenord på den äventyrskarta som alla får vid starten. Deltagarna får välja om de promenerar med- eller motsols runt Gallträsk, gåtorna behöver inte lösas i kronologisk ordning.

Kulturäventyret kulminerar på daghemmet Grytets gård med sång och musik med 30-årsjubilerande Sås & Kopp. Under konserten säljs saft och bulle.

– Tanken är att hela familjen, generationsöverskridande, ska kunna delta, trivas och lära sig något nytt om konsten och kulturen i Grankulla och staden historia. Kulturäventyret är ingen tävling, utan en upplevelse och glad samvaro i kulturens tecken, säger **Mia Smulter** som är vice ordförande i Grankulla svenska kulturförening rf.

Evenemanget genomförs med understöd av Svenska kulturfonden, Grankulla stad, Föreningen Konstsamfundet och Sparbanksstiftelsen Esbo-Grankulla.

Mera information om evenemanget finns på Grankulla svenska kulturförenings kanaler på sociala medier (granikultur) och på www.granikultur.fi.

tulossa syksyllä _____ på gång i höst

Musiikkia Karpaattien vuorilta – Džerela Karpat (Lviv, UA)

15.10 klo 13.00 Uusi Paviljonki, 15€ / Ilmainen sisäänpääsy Kaikukortilla. Liput: www.fienta.com

Suuri rakaus omaan ja yleensä etnomusiikkiin, loputon halu jatkuvasti kehittää itsेän ja pyrkimys esitellä muinaista kansansoitintaidetta on tuonut yhteen kuusi virtuoosimaista muusikkoa. Etnomusiikkiryhmä Džerela Karpat on tunnettu ja rakastettu niin Ukrainassa kuin muuallakin maailmassa.

Musik från Karpaternas berg – Džerela Karpat (Lviv, UA)

15.10 kl. 13.00 Nya Paviljongen, 15€ / Fritt inträde med Kaikukort. Biljetter: www.fienta.com

En stor kärlek till Ukrainas etnomusik och en oändlig önskan att ständigt utveckla sig själva och visa upp den forna folkmusiken har fört sex virtuosa musiker samman till etnomusikgruppen Džerela Karpat, känd och älskad både i Ukraina och runt om i världen.

AMIN ALBUMI – 50 vuotta elämää estradilla

12.11 klo 17.00 Uusi Paviljonki, 25 € / Ilmainen sisäänpääsy Kaikukortilla. Liput: www.fienta.com

Ami Aspelund juhlii 50 vuotta artistina vuonna 2023, ja 12.11. Uuden Paviljongin yleisö pääsee näkemään kuvia Ami Aspelundin valokuvakirjasta sekä kuulemaan uran musiikkiset aarteet.

AMIS ALBUM – 50 år på estraden

12.11 kl. 17.00 Nya Paviljongen, 25 €, fritt inträde med Kaikukortet. Biljetter: www.fienta.com

Svenska Veckan i Grankulla når sin höjdpunkt med en upplevelse som förenar Ami Aspelunds musik och fotografier på Nya Paviljongen, söndagen 12.11.

Tämä autokaunotar kerää ihailevia katseita

Päät kääntyvät ihastuksesta, kun Matti Kauppila kurvailee metallinsinellä Pyhimys-Volvollaan Granin ostarin parkkipaikalle. Ohikulkeva mies pysähtyy, kysyy vuosimallia ja näyttää peukkuja.

Hän normaalina, naurahtaa FM, 58-vuotias erityisasiantuntija, emeritus aikuislukion reksi **Matti Kauppila** Kauniainenista.

Kauppila on toteuttanut parin edellisen talven aikana pitkäaikaisen haaveensa: entisöinti Volvo 1800 ES -mallisen Pyhimys-Volvon vuosimallia 1972. Nimensä juuri tämä automalli on saanut 1960-luvulla pyörineen, **Roger Mooren** tähdditämästä The Saint eli Pyhimys tv-sarjan nimestä. Siinä sir Roger esitti upporikasta seikkailijaa, **Simon Templaria**, joka matkusti ympäri maailmaan ryöstääne rikollisin keinoin rikastuneita ja jakaneen saaliin köyhille – oman aikansa **Robin Hood**.

Templarin autoksi valikoitui urheilullinen Volvon P1800 coupe-malli, joka sarjan myötä tuli tunnetuksi ympäri maailmaa. Vuosina 1961–1973 valmistettuja 1800-mallin Volvoja kutsutaan edelleen Pyhimys-Volvoksi. Matin omistamaa ES, lempinimeltään ESSI on coupesta edelleen modifioitu ns. "shooting break"-malli, jota valmistettiin ainoastaan kahtena peräkkäisenä vuotena 1970-luvun alussa Volvon Göteborgin tehtailla Ruotsissa – usein myös suomalaisten siirto- ja kesätyöläisten voimin. Suurin osa tämän mallin tuotannosta päätyi suoraan USA:n jälleenmyyntimarkkinoille sen korkean hinnan vuoksi.

Kauppilan kipinä autojen entisöintiä kohtaan syttyi jo hänen opiskeluvuosinaan 1980-luvulla mummulan latoon jääneestä isänäisen vanhasta Fiat 125 S:stä. Vuosimallin 1971 Fiat oli seissyt kylmässä ja kosteassa ja päässyt pitkälti rapistumaan. Kauppila päätti historianopettajan budjetilla laittaa sen ajokuntaan – ja laittoikin. Elämäntilanne vei Kauppihan sittenkin kerrostaloasumiseen ja lapsiperheen ruuhkavuoisiin, käytössä ei ollut lämmintä autotallia eikä aikaa.

Haave entisöitävän auton hankkimisesta kuitenkin kyti Kauppilan mielessä vuosikymmenet ja kum muut elämänkiireet antoivat myöden, päätti hän toteuttaa haaveensa. Sysäys tähän lähti hyväältä kuorokaverilta Grankulla Kammkarön treenien kahvitauolla Kauniaisten kirkolla, kun sattumalta kaverin kanssa tuli puheeksi hänen Pyhimys-Volvo-projekti.

EBay-nimisestä nettihuutokaupasta löytyi sitten lopulta tämä myynnissä ollut – Suomessa edelleen melko harvinainen – Pyhimys-Volvon ES-malli, jonka Kauppila päätti valokuvien perusteella ostamaan syksyllä 2019. ESSI:n paluumatka USA:n Michiganista takaisin Eurooppaan ja Suomeen alkoi saman vuoden viimeisenä päivinä.

– En halunnut niin sanottua valmista "karkkia" eli täydelleen valmiaksi entisöityä ajoneuva vaan nimenomaan projektiauton – ja sellaisen myös sain, Kauppila kertoo ja esittelee kirja, johon hän on dokumentoinut valokuvin kaikki auton entisöintiin liittyvät tärkeimmät työvaiheet.

Kauppila tuumaa, että autoharras- ja muidenkin ajoneuvojen harrastustoiminta voidaan katsoa jakautuvan kahteen suureen koulukuntaan: joko niiden entisöijin tai sitten niiden "tuunaajin".

– Museoajoneuvojen entisöijät pyrkivät siihen, että entisöintiprojektiissä auto pyritään palauttamaan lähes tarkalleen alkuperäiseen kuntoon eli sellaiseksi kuin se valmistumishetkenä on ollut. Tuunaaja ei sen sijaan juuri mikään pidättele: ajoneuvolle voi tehdä lähes mitä vaan muutokset. Esimerkiksi niiden moottoreita sekä alustarakenteita ja jousistusta voidaan virittää erilaisia kiihdytyskisoja varten.

Oma ESSI on niin alkuperäisessä kunnossa kuin vain voi ajatella, mutta on kuitenkin myös orastava välimuoto.

– Olen tehnyt siihen joukon pieniä lähinnä ajomukavuuteen vaikuttavia muutoksia ja lisännyt alkuperäisilisävarusteena ilmastoinnin. ESSI on joka tapauksessa hyväksytty ja rekisteröity museoajoneuvo. Tämän lisäksi se on niin sanottu "number mach" -ajoneuvo, eli kyseisen yksilön tärkeimmät osat kuten sen alusta ja kori, moottori sekä vaihdelaatikko ovat numeroiltaan edelleen täsmälleen alkuperäiset. Nämä ajoneuvon historiatiedot löytyvät usein tiedustelemalla auton valmistajien arkistoista, tässä tapauksessa sain tiedot Volvo-museon arkistosta Göteborgista, Kauppila kertoo.

Ihan mutkattomasti ei ESSI:n matka Suomeen USA:sta sujuut. Atlantin valtamerellä sekä Britteinsaarella alkutalvelta 2020 riehunut hengenvaarallinen Ciara-myrsky sekoitti viikoiksi täysin mänttäenvälisen lento- ja meriliikenteen.

– Sähköpostiviesti laivanvarustajalta nostatti tuskanhien pintaan. Siinä kerrottiin, että konttirahtilaiva Casco Philippines (ja sen kyydissä oleva autokontti) on joutunut myrsyn kouriin, eikä ole päässyt useaan päivään jatkamaan matkaansa ulos manner-Euroopan satamista kohden Itämeriin.

Auto kuitenkin viimein saapui Kotkan satamaan monta kuukautta luvattua myöhemmin.

– Mikä parasta – ilman suurempia vaurioita ja juuri siinä kunnossa, kun valokuvista päättellessä olin sen kuvitellut olevan... tai ainakin melkein. Lähes aina ilmenee joitain ylätyksiä entisöintien aikana. ESSI:n tapauksessa paljastui Amerikassa aikoinaan teetetty surkean heikkolatuinen takahelman peltikorjaustyö, joka oli näistä peitetty tökerön paksulla pakkeli- ja maalikerroksella. Entuudestaan näppituntumalta tietiin, että paljon osia ja peltejä menee auton entisöinnissä täysin uusiksi. Kone oli kuitenkin käytäntöinen, tosin tehot olivat alakantissa, joten edessä oli myös täydellinen moottoriremontti, Kauppila kuvilee.

ESSI purettiin käytännössä täysin osiin, kaikki osat lueteloitiin tarkasti ja näistä tehtiin kunnostusarvointi. Tämän pohjalta laadittiin kokonaissuunnitelma siitä, minkä verran purettuja osia voitiin kunnostuksessa uudelleen käyttää ja mitä hankkia varaosina.

– Minulle kävi hyvä tuuri: kyseisen merkkimallikerhon eli Suomen Pyhimyskerhon kautta löytyi joukko asiantuntevia sekä muutoin mukavia automallin harrastajia, joiden kerhotointiin oli myös helppo päästää itse mukaan!

Tämän uuden kaveriverkoston kautta löytyi erityisosaajat kuten huippumekaanikko, peltiseppä sekä automaalari, joista kullakin sattui projektin eri vaiheissa olemaan lähes saumattomasti aikaa työstää autoa.

– Pyrin toki itsekin tekemään entisöintiin liittyviä työvaiheita niin paljon kuin historianopettajan koulutuksella osasin. Esimerkiksi mekaanisten osien puhdistustyöt ja pienempien peltiosien hiomistöt tein paljolti taivasalla

kotitalomme takapihalla. Varaosien hankintaan kului aikaa tuntitolkulla. Kaukaisimmat osat tulivat jenkeistä. Onneksi näiti vanhojen, erityisesti Ama-Volvojen, varaosia löytyy edelleen melko hyvin ja purkuosina edullisesti esimerkiksi Saksasta ja Ruotsista, joissa myös joitain tärkeimpä vanhempien Volvojen käyttööistä valmistetaan edelleen uusutuontona, Kauppila kertoo.

ESSI:n entisöintiprojekti valmistui ennätysajassa, reilussa 14 kuukaudessa. Huhtikuussa 2021 auto katsastettiin liikenneykäyttöön ja samalla tehtiin myös museoajoneuvokatsastus. Kauppila on teettänyt autolleen myös sertifoidun kunnossa ja arvomääritysten valtuutetussa museoautojen kuntokatasatusyrityksessä ja vinkkaa muillekin museoajoneuvoharrastajille, että sellainen kannattaa kyllä loppupeleissä tehdä.

– Mikäli on aikeissa myydä museoautoaan eteenpäin, saa ostaja hyvän tuntuman siitä, missä kunnossa kyseinen auto on ja mikä sen käypä jälleenmyyntiarvo on. 1970-luvun alussa kallein myynnissä oleva Volvon malli oli juuri 1800ES. Sen hinnalla olisi voinut ostaa neljä Kupla-Volkaria. Näin ollen tästä mallia ei tiettävästi ole tuotu kuin yksi kappale Suomeen – kaikki muut ovat päätyneet markkinoille rapakon taakse. Mikäli nyt myisin oman museoautoni, luulisin saavani sen myyntihinnalla vaikkapa uuden Volvo EX30 Single Extended Range -sähköauton, Kauppila naurahtaa ja toteaa, että oma autoni ei tällä hetkellä ole mitenkään aktiivisessa myynnissä. Kyllä siinä riittää edelleen pientä entisöitävää kuten vanhojen puskurien kromauttamisen entiseen loistoonsa.

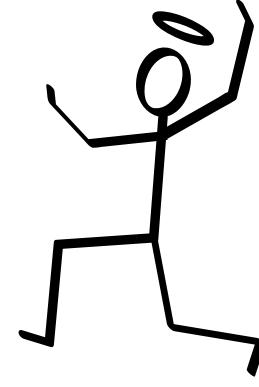
TARJA QVICKSTRÖM

Matti Kauppila on ollut jäsenenä koko projektinsa ajan tänä kesänä 30 vuotta täytäneessä Pyhimyskerhossa. Häntä kutkuttaisi ajatus saada tänne Graniin jokin pitäjän oma klassikko- tai harrastusajoneuvon yhteinen tapaaminen eli miitti.

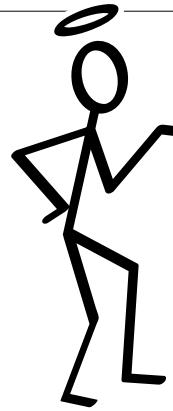
– Siinä voisi olla mukana sekä museo- että kaikki muutkin harrastusajoneuvot. Näitä voisimme esitellä vaikkapa Grani-päivän yhteydessä kaikille kiinnostuneille.

Matti Kauppila har under hela sitt projekt varit medlem i Helgonetklubben (Suomen Volvo 1800 -kerho) som fyllde 30 år i år. Han fascineras av idén att få en egen träff eller meeet för klassiker eller hobbyfordon i Grankulla.

– Där kunde man ha med både museifordon och andra hobbyfordon som vi kunde presentera för intresserade under exempelvis Granidagen.

Denna femtioåriga bilskönhet drar blickarna till sig

Huvuden vänts förtjust när Matti Kauppila kör med sin metallicblåa Helgonet-Volvo in på köpcentret Granis parkeringsplats. En förbipasserande man frågar årsmodellen och visar tummen upp.

Det är helt normalt, skrattar Grankullabon, FM **Matti Kauppila**, specialsakkunnig och rektor emeritus för ett vuxengymnasium.

Under de två senaste vintrarna har han förverkligat en av sina längtidsdrömmar: att restaurera en Volvo 1800 ES, det vill säga Helgonets Volvo årsmodell 1972. Bilmodellen har fått sitt namn från tv-serien The Saint, Helgonet, som **Roger Moore** spelade huvudrollen i på 1960-talet. Sir Roger spelade huvudrollen, den stormrike äventyraren **Simon Templar**, som reste världen runt och rånade dem som skafat sina rikedomar på brottslig väg och skänkte pengarna till de fattiga. En slags modern **Robin Hood**.

Templars bil var den sportiga Volvon P1800 coupé, som i och med tv-serien blev världsberömd. De Volvo 1800 som tillverkades 1961–1973 kallas fortfarande för Helgonet-Volvo. Mattis ES, med smeknamnet ESSI är en så kallad "shooting break"-modell som vidareutvecklades från coupé-modellen. Den tillverkades endast under två år i rad, i början av 1970-talet, på Volvos Göteborgsfabrik och ofta av finska immigranter eller sommararbetare. Största delen av den här produktionen hamnade i USA eftersom den var så dyr.

Gnistan att restaurera bilar tändes i Kauppila redan under studieåren på 1980-talet. Farfars gamla Fiat 125 fanns i farföräldrarnas lada. Fiaten, årsmodell 1971, hade stått i den kalla och fuktiga ladan och förfallit rejält. Kauppila beslutade sig för att restaurera den i körskick med sin historielärbudget. Senare innebar livssituationen med höghuslägenhet, familj och småbarn att han inte hade ett varmt garage eller tid att pynja med bilar.

Drömmen om att skaffa en bil att restaurera fanns ändå kvar och när läget efter årtionden blev det rätta beslutade han sig för att förverkliga den. Den slutliga impulsen fick han av en vän i Grankulla Kammarkör när de under en kaf-

fepaus under körens övningar i Grankulla kyrka kom att tala om helgonets Volvo.

På auktionssajten Ebay på Internet hittade Kauppila till slut den i Finland ganska sällsynta Helgonet-Volvon ES. Fotografierna räckte som grundval att köpa bilen hösten 2019. ESSI:s återkomst från Michigan i USA till Europa och Finland inleddes under de sista dagarna samma år.

– Jag ville inte ha så kallat färdigt godis, det vill säga en fullständigt restaurerad bil utan ett projekt och det är vad jag fick, säger Kauppila och visar en bok där han med fotografier dokumenterar alla de viktigaste arbetskedena under bilens restaurering.

Kauppila anser att de som har bilar och andra fordon som hobby grovt kan delas in i två grupper: de som restaurerar och de som pimpar sina fordon.

– De som restaurerar museifordon strävar efter att återbördna fordonet så nära det ursprungliga skicket som möjligt, det vill säga hur det var när det blev färdigt. Pimparna är det dock nästan inget som stoppar, de kan göra nästan vad som helst för förändringar på ett fordon. De kan exempelvis förändra deras motorer, karosserier eller fjädring för dragracing.

Hans egen ESSI är så nära ursprungsskicket som man kan tänka sig men det finns också en gryende mellanform.

– Jag har gjort en del små förändringar som främst påverkar körförståndet och har lagt till originalutrustningen luftkonditionering. ESSI är ändå ett godkänt och registrerat museifordon. Utöver detta är den ett så kallat "number match"-fordon, det vill säga detta exemplars viktigaste delar såsom dess karosseri och underrede, motorn och växellådan har fortfarande samma originalnummer. Dessa historiska uppgifter om fordonet kan man ofta gräva fram i tillverkarens arkiv. I detta fall fick

Matti Kauppila osallistui 16 muun klassikkoauton kanssa Espoo-päivän tapahtumaan 26.8. Klassikkoautojen kavalkadin reitti kulki läpi Espoon vanhaa Kuninkaantietä pitkin ja poikkesi myös Kaunaisissa Gallträsk-järven rannalla.

Matti Kauppila deltog tillsammans med 16 andra klassiker i en kavalkad under Esboden 26.8. Bilarna körde längs med den gamla Kungsvägen i Esbo och tog en sväng även till Grankulla och Gallträsk.

jag uppgifterna från Volvo-museets arkiv i Göteborg, säger Kauppila.

ESSI:s resa till Finland gick inte helt utan missöden. På Atlanten hände den svåra stormen Ciara i början av 2020 och den orsakade kaos i flera veckor i sjö- och lufttrafiken mellan kontinenterna.

– Ett mejl från rederiet fick ångestsvetten att tränga fram. I mejlet stod det att containerfartyget Casco Philippines (och bilcontainern som den fraktade) hade hamnat mitt i stormen och hade inte på flera dagar kunnat fortsätta sin resa från Europa mot Östersjön.

Bilen anlände till Kotka hamn flera månader senare än lovat.

– Och det bästa var att den kom utan större skador och precis i det skick jag trott med stöd av fotografierna. Eller nästan. Det kommer nästan alltid fram lite överraskningar under restaureringen. I ESSI:s fall handlade det om en otroligt dålig plåtrepparation gjord i USA. Den hade täckts snyggt med tjocka lager av spackel och målfärg. Jag visste från tidigare att många delar och plåtar måste göras helt på nytt under en restaurering. Maskinen var ändå helt användbar även om effekten var i underkant, så en fullständig motorrenovering stod också på agendan, säger Kauppila.

ESSI togs i praktiken helt isär, alla delar katalogiseras noga och deras kondition granskades. Utifrån det gjordes en plan på vilka delar som kunde återanvändas och vilka bör ersättas med reservdelar.

– Jag hade tur. Via den ifrågavarande modellens klubb, det vill säga Finlands Helgonetklubb, hittade jag en hel del sakkunniga och annars också trevliga Helgonet-fantaster så det var också lätt att komma med i klubbens verksamhet!

Det nya kompisnätverket hjälpte att hitta experter såsom toppmekaniker, plåtslagare och billackerare som var och en smidigt kunde jobba på bilen i restaureringens olika faser.

– Jag strävade också att själv med min historielärarutbildning utföra så många arbetsmoment som jag kunde. Exempelvis gjorde jag de mekaniska delarnas rengöring och plåtdelarnas slipning under bar himmel på bakgården därhemma.

Det gick många timmar åt till att skaffa reservdelar. De mest långväga delarna kom från USA. Som tur är finns det fortfarande ganska bra utbud av i synnerhet AMA-Volvons reservdelar och billigt från skrotning i Tyskland eller Sverige, där man också nytillverkar en del delar till de äldre Volvo-modellerna, säger Kauppila.

Restaureringen av ESSI blev klar på rekordtid, drygt 14 månader. I april 2021 besiktigades bilen och samtidigt gjordes en museifordonsgranskning. Kauppila har också fått certifiera sin bils skick och värde på en konditionsbesiktningsfirma för museifordon. Han tipsar andra museifordonsägare att göra samma sak.

– Vill man sälja sitt museifordon får köparen en bra uppskattning på bilens kondition och värde. I början av 1970-talet var den dyraste Volvomodellen just 1800ES. Med priset för den skulle man ha köpt fyra Volkswagen-bubblor. Därmed är det veterligen bara en Volvo 1800ES som säljs till Finland, resten hamnade på andra sidan Atlanten. Skulle jag nu sälja min museibil skulle jag trots allt kunna köpa till exempel en ny Volvo EX30 Single Extended Range-elbil, säger Kauppila med ett skratt och konstaterar att hans bil inte är till salu just nu. Det finns fortfarande småsaker kvar att fixa, såsom att förnya kromet till sin forna glans på de stötfångarna.

Kauppilan Pyhimys-Volvo

- Malli: 1800 ES: Shooting break
- Väri: metallinrhohtosinen
- Moottori: B20F (Bosch D-jettronic ruisku)
- Teho: 115 hv
- Valmistettu 28.4.1972 Göteborgissa (ollut kolmella omistajalla USA:ssa)
- Ajettu: 115 000 mailia
- Autossa on käytetty myös sen ajan digitaalista huipputeknologialla – samaa, jota käytettiin ensimmäisellä miehitetyllä kuulennolla 1969 Ajomukavuutta parantaan muutostyöt:
- Autoon on vahdettu mm. koristeellisempi, pienempikehäinen ohjauspölyrä (alkuperäinen on melko isokehäinen ja vie paljon tilaa kuljettajan polvien ja ratin välistä)
- Ohjaustehostin
- Ilmastoointi

Kauppilas Helgonet-Volvo

- Modell: 1800 ES: Shooting break
- Färg: metallicblå
- Motor: B20F (Bosch D-jettronic)
- Effekt: 115 hk
- Tillverkad i Göteborg 28.4.1972 (haft tre ägare i USA)
- Körd: 115 000 mail
- I bilen finns också dåtidens digitala toppteknik, den samma som användes under den första bemannade mänlandningen 1969 Körkomforten har förbättrats:
- Ratten har bytts ut till en mindre och mer utsmyckad ratt (den ursprungliga var ganska stor och tog mycket utrymme mellan förarens knän och ratten)
- Servostyrning
- Luftkonditionering

Valtuusto antoi koulukeskukselle vihreää valoa:

Aloituspäätös etenee nyt valiokuntakäsittelyyn

Suomenkielinen koulukeskus rakennetaan uimahallin tontille varhaiskasvatukselle ja luokille 1–6. Nämä päätettiin kaupunginvaltuusto äänestyksen jälkeen kokouksessaan 28.8.

Valtuutetut päättivät nyt avainasioista, jotka ovat lähtökohtia tuleville kouluininvestointeille. Ensinnäkin päätettiin alueesta, minne uusi koulurakennus rakennetaan. Ja toisekseen mille vuosikursseille uusi koulu suunnitellaan ja rakennetaan.

Satu Mollgren (kok.), suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan puheenjohtaja, oli helpottunut päätöksen jälkeen.

– Tätä on odotettu. Nyt voidaan oikeasti sanoa meidän opettajille ja henkilökunnalle mitä tulee tapahtuman, eikä jatku tämä ikuinen, epätoivoinen epävarmuus, hän sanoi Kaunis Graniille heti kokouksen jälkeen.

Mollgren on saanut paljon palautetta kaupunkilaisilta ja varsinkin sillon kun yhtenäiskoulu, eli koulukeskus esikoululle ja 1–9 luokille, nousi esiin keväällä. Viesti oli, että ei haluta yli tuhannen lapsen kouluja Kauniaisissa.

Kokoomuksen valtuustoryhmä seisoi yksimielisesti kaupunginhallituksen pohjaehdotuksen takana. Puolueen ryhmäpuheenvuorossa Mollgren totesi, että uuden alakoulun rakentaminen 0–6 -luokkalaisille on oppilaiden hyvinvoinnin huomioiva ja kokonaistaloudellinen ratkaisu.

– Nostaessaan esiin Kasavuoren A-siiven, se huolehtii myös tämän rakennuksen aikuuteista tarpeista. Kasavuoren A-siiven toteutusta pitäisi nyt priorisoida, jotta yläkoululaiset ja lukiolaiset saavat terveet tilat. Meidän ryhmämme pitää myös tärkeänä, että uimahallin tulevaisuudelle löydetään kestävä ratkaisu, hän totesi.

RKP toi vastaehdotuksena saliin kaupunginjohtajan alkuperäisen ehdotuksen kaupunginhallitukselle. Puolue on rakentamisen kannalla, mutta olisi halunnut, että valtuusto olisi äänestänyt virkamiesten ehdotuksen puolesta. Äänestysessä ehdotus kaatui äänin 15–20.

RKP:n valtuustoryhmän puheenjohtaja Fredrik Waselius totesi ryhmäpuheenvuorossa, että investointihankkeissa, joiden taloudellinen vaikutus kaupungille on näin vallava, olisi tärkeää nojautua hyvään virkamiesvalmisteluun.

– Kun käsitellään Kauniaisten ylivoimaisesti suurinta investointia ikinä on itsestään selvää, että meidän tulee tarkastaa kaikki tavat hillitä kustannuksia, varsinkin kun emme enää saa verotuloja samalla tavalla kuin aikaisemmin. Näki-

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar (vas.) kertoi kokouksessa, että koulukeskuksen kaavoituksen aloituspäätös on tulossa seuraavaan yhdyskuntataliokunnan kokoukseen ja sieltä se etenee kaupunginhallitukselle. Masarin vieressä valtuoston puheenjohtaja Tapani Ala-Reinikka (kok.) ja hallintojohtaja Hanna Ormio.

Stadsdirektör Christoffer Masar berättade på mötet att påbörjanget av planläggningen av simhallstomten för skolcentret nu tas upp på samhällsutskottets nästa möte och därifrån går det vidare till stadsstyrelsen. Bredvid Masar sitter fullmäktiges ordförande Tapani Ala-Reinikka (Saml) och förvaltningsdirektör Hanna Ormio.

simme mielessämme millä tavalla esimerkiksi Mäntymäen koulun nykyistä rakennusta pystyisi hyödyntämään tulevaisuudessakin. Emme myöskään näe, että on järkevää painostaa Kasavuoren koulun huonokuntoisten rakennusten korjaamiseen tai korvaamiseen. Kustannukset näyttävät nyt nousevan niin valtavaksi ettemme oikeasti näe kaupunkimeemme kantokyvyn riittävän, hän totesi.

RKP nosti esille myös uimahallin ja valtuusto hyväksyi ryhmän ehdotuksesta lisäyksen jossa vaaditaan, että koulukeskuksen kaavoituksessa tulee ottaa huomioon myös tarvetontille uutta uimahallia varten, joka korvaa nykyisen uimahallin sen saavuttaessa teknisen käyttöikänsä.

– Pidämme myös uimahallia erittäin tärkeänä. Jos ja kunde puretaan uuden koulun rakentamisen myötä edellytämme, että se korvataan uudella, Waselius sanoi.

Koulukeskus on iso investointi kaupungille. Kaupunginjohtaja Christoffer Masar on aikaisemmin kertonut Kaunis Graniille, että uuden esikoulu- ja 1–6 -vuosiluokkien koulukeskuksen hinta, joka palvelee yli 700 lasta, liikkuu viimeisimman arvion mukaan noin 40 miljoonan euron tuntumassa. Tämän päälle tulevat kulut Kasavuoren koulun niin kutsutun A-siiven purkamisesta ja uudisrakentamisesta.

Kaupunginjohtaja kertoi kokouksessa, että koulukeskuksen kaavoituksen aloituspäätös on tulossa seuraavaan yhdyskuntataliokunnan kokoukseen ja sieltä se etenee kaupunginhallitukselle.

Parhaassa tapauksessa uusi koulukeskus voi kaupungin mukaan olla valmis vuosikymmenen lopussa.

JAN SNELLMAN

Stadsfullmäktige gave grönt ljus för det finska skolcentret: Startbeslut nu till utskottsbehandling

Det finskspråkiga skolcentret ska byggas på den tomt där simhallen nu finns för förskoleundervisning och klasserna 1–6. Det beslutade stadsfullmäktige i Grankulla efter omröstning den 28.8.

Fullmäktigedamöterna beslutade nu om två stora utgångspunkter för de kommande skolinvesteringarna. För det första så fastslås det område där den nya skolbyggnaden kommer att byggas och för det andra fastslås vilka årsklasser nya skolan planeras och byggs.

Satu Mollgren (Saml), ordförande för det finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik, var lättad efter beslutet.

– Detta har vi väntat på. Nu kan vi verklig berätta för våra lärare och vår personal vad som kommer att hänta, och den här eviga, hopplösa osäkerheten fortsätter inte, sade hon till Kaunis Grani strax efter mötet.

Mollgren har fått mycket feedback från invånarna i staden, särskilt när förslaget om en enhetsskola, det vill säga ett skolcentrum för förskola och klasser 1–9, presenterades på våren. Budskapet var att man inte ville ha skolor med över tusen elever i Grankulla.

Samlingspartiets fullmäktigegrupp stödde enhälligt stadsstyrelsens grundförslag. I partiets gruppaförande konstaterade Mollgren att byggandet av en ny lågstadieskola för elever i årskurserna 0–6 är en lösning som tar hänsyn till elevernas välbefinnande och är ekonomiskt hållbar.

– Genom att det lyfter fram Kasavuori A-vinge tar vi också hand om de akuta behoven i den här byggnaden. Prioriteringen borde nu vara att förverkliga detta för att säkerställa att högstadieelever och gymnasieelever har sufficiens utrymmen. Vår grupp anser också det vara viktigt att hitta en hållbar lösning för simhallens framtid, sade hon.

SFP föreslog som motförlag stadsdirektörens ursprungliga förslag till stadsstyrelsen. Partiet är för ett bygge, men hade önskat att fullmäktige röstat för tjänstemännens förslag. I omröstningen föll förslaget 15–20.

Partiets gruppaförande Fredrik Waselius konstaterade i sitt gruppaförande att det vid investeringsprojekt med sådan enorm ekonomisk påverkan vore viktigt att förlita sig på tjänstemännens beredning.

– När vi behandlar Grankullas största investering någonsin är det självklart att vi måste granska alla sätt att

begränsa kostnaderna, särskilt när vi inte längre får skattintäkter på samma sätt som tidigare. Vi skulle gärna se på vilket sätt den nuvarande byggnaden vid Mäntymäki skola kunde användas även i framtiden. Vi ser inte heller att det är vettigt att satsa på att sanera eller ersätta Kasavuoris skolans dälig underhållna byggnader. Kostnaderna verkar nu stiga till en sådan nivå att vi faktiskt inte ser att vår stads kapacitet räcker till, sade han.

SFP tog även upp simhallen och fullmäktige godkände ett tillägg enligt partiets förslag där det krävs att planläggningen av skolcentret också beaktar behovet av en tomt för en ny simhall som ersätter den nuvarande simhallen när dess tekniska livslängd uppnås.

– Vi anser också att simhallen är mycket viktig. Om och när den rivas i samband med byggandet av den nya skolan kräver vi att den ersätts med en ny, sade Waselius.

Skolbygget är en stor investering för Grankulla. Stadsdirektör Christoffer Masar har tidigare berättat för Kaunis Grani att prislappen för ett nytt skolcenter för förskoleundervisning och årskurserna 1–6, med totalt över 700 barn, enligt den senaste uppskattningen ligger på runt 40 miljoner euro. Därtill kommer kostnaderna för rivande och nybygge av Kasavuori-skolans så kallade A-flygel.

Stadsdirektören berättade på mötet att påbörjanget av planläggningen av simhallstomten för skolcentret nu tas upp på samhällsutskottets nästa möte och därifrån går det vidare till stadsstyrelsen.

I bästa fall kan det nya skolcentret enligt staden vara klart i slutet av årtiondet.

JAN SNELLMAN

Satu Mollgren, suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan puheenjohtaja, oli helpottunut kokouksen jälkeen.

Satu Mollgren, ordförande för det finska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik, var lättad efter mötet.

Päiväkoti Tammikumpu avasi ovensa

Tammikummun päiväkodin valmistumisen myötä Kauniaisissa on nyt ensimmäistä kertaa vuosiin sellainen tilanne, että kunnalliset päiväkodit eivät ole ääriään myöten täynnä. Tällä hetkellä uudessa varhaiskasvatusyksikössä toimintaa on kahdessa ryhmässä. Yksikössä on tilat viidelle lapsiryhmälle. Lasten kokonaismäärä tulee riippumaan heidän iästään, mutta suunnitelmien mukaan arvioituna varhaiskasvatuspaikkoja on noin 80:lle lapselle, eli vielä mahtuu mukaan.

Päiväkoti aloitti toimintansa 1.8. osoitteessa Lippajärventie 1. Tammikummun päiväkodissa tarjotaan päävittäisen varhaiskasvatukseen lisäksi vuorohoitoa vuorokauden ympäri sekä viikonloppuisin ja pyhinä.

Esiopetus- ja varhaiskasvatusyksikön johtaja **Kati Tikka** on todella tytyväinen uuteen rakennukseen, jäljellä Villa Anemonesta on vain ulkoseinät.

– Tämä tuntuu aivan mahtavalta. Nyt on fasilitetit kunnossa pieniä asiakkaitamme ja työntekoa varten. Meillä on esimerkiksi liikuntasali, ateljee/verstashaune ja pienryhmätiloja mukaan lukien aistihuone. Rakennus toimii varhaiskasvatukseen arjessa erinomaisen hyvin, hän sanoo.

Talossa on hyvä ilmostointi, pintojen puhdistus toteutaan kemikaalittomasti ja rakennuksessa on energiatehokkuutta, mukaan lukien älykkääät valaistusratkaisut ja aurinkopaneelit katolla.

Jos markkinoisit Tammikumpua vanhemmille, mitä tosit esille?

– Meillä on uudet, valoisat ja avarat monipuoliset tilat. Meillä on ihana luonnonläheinen sijainti hyvien liikenneyteksien varrella. Tammikummun päiväkodissa, kuten muisakin Kauniaisten kunnallisissa varhaiskasvatusyksiköissä, on koulutettu ja motivoitunut henkilöstö. Yksikköömme toiminnan peruskulmakivenä on Positiivinen pedagogiikka, ja tähän panostamme joka päivä enenevissä määrin henkilökunnan kouluttautumisen myötä.

Tällä hetkellä yksikössä työskentelee yhdeksän kasvatusvastuullisen henkilön lisäksi ruokapalvelutyöntekijä ja päiväkotiapulainen. Uusien ryhmien myötä yksikköön rekrytoidaan lisää henkilökuntaa.

– Varhaiskasvatukseen henkilöstön palkkoja korotettiin Kauniaisis kesäkuun alusta lähtien, mikä on erittäin hyvä valttikortti toimivan organisaation sekä ainutlaatuisen kunnan lisäksi. Meillä on upouudet, rajattomien mahdollisuuksien tilat helppojen kulkuyhteyksien varrella pääkaupunkiseudulla, joten uskon Tammikummun päiväkodin olevan jatkossakin kiinnostava työpaikka varhaiskasvatukseen ammattilaisten keskuudessa, hän sanoo.

Tammikummun päiväkotina toimiva rakennus on toiminut alunperin Villa Anemone-nimellä. Villa Anemone rakennettiin vuonna 2002 vanhusten palvelutaloksi. Toiminta päätti vuonna 2018, jonka jälkeen kiinteistö oli vuokrattuna Pelastakaa Lapset ry:lle vuoden 2021 loppuun asti.

JAN SNELLMAN

Täällä on hyvät mahdollisuudet tehdä kaikkea, Kati Tikka sanoo. Taustalla näkyy lasten ulkoleikkipaikka ja sininen, uusi laajennusosa. Här finns ypperliga möjligheter att göra allt, säger Kati Tikka. I bakgrunden barnens utelekplats och den blåa, nya tillbyggnaden.

Ekkulla daghem öppnade dörrarna

I och med att Ekkulla daghem öppnat dörrarna är det för första gången på flera år inte knöfullt på de kommunala daghemmen i Grankulla. I det nya daghemmet finns för närvarande verksamhet i två grupper. Enheten har kapacitet för fem barngrupper. Antalet barn beror på deras ålder, men enligt planerna kommer det att finnas plats för cirka 80 barn.

Dagiset öppnade den 1 augusti på adressen Klapprvägen 1. Ekkulla erbjuder, förutom småbarnspedagogik under dagtid, även skiftesvård dygnet runt samt under veckoslut och helger.

Chefen för småbarnsfostran **Kati Tikka** är verkligen nöjd över den nya byggnaden. Från forna Villa Anemone återstår bara ytterväggarna.

– Det här känns alldeles fantastiskt. Nu är faciliteterna i skick för våra små kunder och arbete. Vi har en egen gympasal, ateljé/verkstadsrum, smågruppsrum som omfattar

bland annat ett sinnesrum. Byggnaden fungerar ytterst väl i småbarnspedagogikens vardag, säger hon.

Det finns bra ventilation, ytorna ständas kemikaliefritt och byggnaden är energieffektiv med smarta belysningslösningar och solpaneler på taket.

Om du får marknadsföra Ekkulla för föräldrarna, vad skulle du ta upp?

– Vi har nya, ljusa och mångsidiga utrymmen. Vi har ett härligt läge med naturen nära och goda trafikförbindelser. Vid Ekkulla finns, precis som i Grankullas andra enheter för småbarnspedagogik, en utbildad och motiverad personal. Positiv pedagogik utgör grunden för verksamheten och det satsar vi på allt högre grad i takt med att personalen utbildas.

Just nu jobbar nio personer med fostringsansvar på dagiset plus en daghemsassistent och en anställd i köket. I takt med nya grupper rekryteras mer personal.

– Lönerna inom småbarnsfostran höjdes i Grankulla i juni vilket är ett mycket bra trumfkort vid sidan av att vi har en fungerande organisation samt en unik kommun. Vi har splitternya utrymmen i huvudstadsregionen med obegränsade möjligheter och goda transportförbindelser, så jag tror att Ekkulla daghem kommer att vara en intressant arbetsplats för proffsen inom småbarnspedagogiken också i framtiden.

Förut gick byggnaden där Ekkulla nu finns under namnet Villa Anemone, som byggdes år 2002 som ett serviceboende för äldre. Verksamheten upphörde år 2018, varefter byggnaden hyrdes ut till Rädda Barnen rf fram till slutet av år 2021.

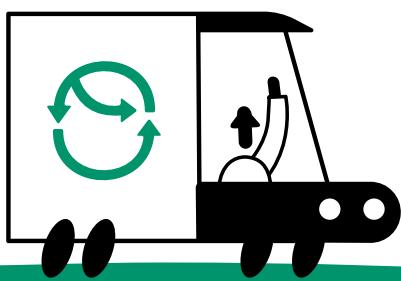
ÖVERSÄTTNING: PATRICIA HEIKKILÄ

Päiväkodissa on oma ateljee. Siivous toimii suurilta osin ilman kemikaaleja.

Dagiset har en ateljé. Städningen sker mestadels kemikaliefritt.

Tuo hyvä kiertoon!

Tuo autoon maksutta hyväkuntoista, puhdasta ja ehjää kodin sisustus- ja käyttötavaraa, vaatteita ja tekstiileitä, kenkiä, laukkuja, astioita, leluja, kirjoja ja urheiluvälineitä. Otamme vastaan myös kaikenkuntoisia polkupyöriä ja kodin pienelektroniikkaa.

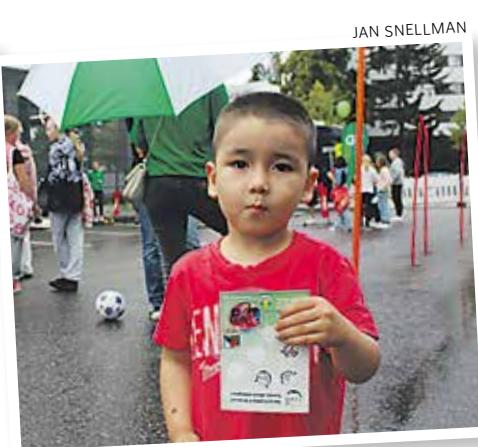
Kiitos – kierrättäminen tekee hyvää!

Keräysauto kiertää Kaunaisissa 26.–27.9.2023

Kierrätyskeskus

Keräysauton aikataulu osoitteessa: kierratyskeskus.fi/keraysauto

Redrama eli Lasse Mellberg, joka esiintyi tämän vuoden GraniAidissa viimeisenä. Matka vanhaan kotikaupunkiin ei sujuutti täysin ilman draamaa. Illan aikana äkillisesti pysähtynyt junaliikenne Turun ja Karjaan välillä aiheutti hänelle ongelmia, ja hän joutui lopuksi hyppäämään taksiin ehtiäkseen ajoissa paikalle.

Redrama eller Lasse Mellberg, som uppträdde sist på årets GraniAid. Resan till den gamla hemstaden skedde inte helt utan dramatik. Tågtrafiken som plötsligt stoppades mellan Åbo och Karis på kvällen ställdes till det och han blev till sist tvungen att hoppa in i en taxi för att hinna fram i tid.

Ahmad Bagheri, 3,5 vuotta, Kaunaisista, oli yksi niistä innokkaimista lapsista, jotka suorittivat sporttirundin ja keräsivät leimoja saadakseen palkintoa.

Ahmad Bagheri, 3,5 år, från Grankulla hörde till dem som ivrigt tog sig igenom sportrundan för barn och samlade stämpelar för att få sitt pris.

Jannike Sandström ja Niklas Rosström esiintyivät illan aikana. He kertoivat myös uutisen: Jannike on kutsuttu suureen San Remon laulufestivaaliin lokakuussa. Valinta tapahtui tuhansien muiden taiteilijoiden joukosta, jotka olivat lähettiläet kappaleita kilpailuun.

– Tulee olemaan jännittävä ja hauskaa, sanoo Jannike. Jannike Sandström och Niklas Rosström hörde till dem som uppträdde under kvällen. De kunde också leverera en nyhet: Jannike har blivit inbjuden till den stora sångfestivalen i San Remo i oktober. Detta bland tusentals artister som har skickat in bidrag till festivalen.

– Det blir spännande och roligt, säger Jannike.

GraniAid: Redrama tyytyväinen iltaansa

HYVÄNTEKEVÄISYYSTAPAHTUMA sai jälleen Granin asukkaat kerääntymään torille – alkuvuoden sateesta huolimatta – kuuntelemaan musiikkia ja keräämään varoja paikallisille nuorille sekä ukrainalaisille pakolaisille. Illan tähti Redrama oli tyytyväinen keikan jälkeen.

GraniAid on perhetapahtuma, ja se näkyi myös torstaina 24.8. Granin torilla, missä perheet kokoontuivat seuraamaan lavalla esitettyvää ohjelmaa ja tapaamaan tuttuja.

Tänäkin vuonna paikalliset nuoret ja ukrainalaiset pakolaiset ovat keräyksen kohteina. Kerätyt varat jaetaan paikallisen hyväntekeväisyysjärjestön Grani Lähiapu ry:n toimesta. Tänä vuonna kerättiin yli 11 000 euroa tapahtuman yhteydessä.

Illan aikana lavalle nousi paikallisia, kansallisia ja jopa kansainvälisiä taiteilijoita. Laulu- ja ohjelmanumeron esittivät muun muassa Mimmit, Raka Bananer, Granhultskören, Jelly Dixx, Laura Airaksinen, Jannike Sandström & Niklas

Rosström sekä Freddie Waselius. Myös kaupungin ukrainalaiset esiintyvät tapahtumassa, joka järjestettiin Ukrainan kansallispäivänä.

Illan suuri tähti oli Redrama eli Lasse Mellberg, joka astui lavalle viimeisenä ja sai heti yleisönsä mukaan. Artisti oli tyytyväinen vanhan kotikaupungin konsertin jälkeen.

– Oli aivan mahtavaa ja huomasin olevani todella hermostunut. Sitä on enemmän jännittänyt pienemmissä tilaisuuksissa, joissa tuntee ihmisiä kuin sellaisissa, joissa yleisö ei ole aiemmin tuttu, hän sanoi heti keikan jälkeen.

Oliko yleisössä paljon tuttuja kasvoja?

– Oli kyllä, ja myös sellaisia, jotka tulivat minulle yllätyksinä. Oli ehkä kymmenen ihmistä, joita en ollut nähnyt kahdeksanneen vuoteen, hän toteaa.

Redrama pitää GraniAid-konseptia erittäin hyvänä. Hän tulee mielellään uudelleen, jos se vain sopii hänen aika-

tauluunsa.

– Mielelläni, jos minulla on mahdollisuus, hän sanoo.

Viihteen lisäksi yleisö sai nähdä myös paneelikeskustelun nuorten hyvinvoinnista lavalla. Paneelissa olivat mukana Virpi Sarasvuo, Sakarie “Sakke” Ahmed Nuur, Jarno Limnell ja Taru Ikäheimonen.

Lavaohjelman lisäksi oli muutakin ohjelmaa kaikenkäisille. Paikalliset urheiluseurat järjestivät ilmaisen todella suosituksen kierroksen, GraniAid Sporttirundi, lapsille, jossa he saivat kerätä leimoja ja saada palkinnon kokeiltuaan eri urheilulajeja. Myös VPK toi näytölle aina yhtä jännittävät paloautot.

Uutuutena tänä vuonna olivat luennot kaupungintalolla. Luentojen teemana oli hyvinvointi. Muun muassa Jarno Limnell, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valtuoston puheenjohtaja, piti luennon illan aikana.

GraniAid: Redrama nöjd med sin kväll

VÄLGÖRENHETSEVENEMANGET lyckades än en gång – trots regnet i början av kvällen – få Graniborna att söka sig till torget för att lyssna på musik och samla in pengar till lokala ungdomar och de ukrainska flyktingarna. Kvällens stjärna Redrama var nöjd efter sin show.

GraniAid är ett evenemang för hela familjen och det syntes också på torsdagen på torget i Grani där familjer samlades för att följa med programmet på scenen och träffa bekanta.

Även i år är lokala ungdomar och ukrainska flyktingar målet för insamlingen. De erhållna medlen kommer att delas ut av den lokala välgörenhetsorganisationen Grani Närjhjälp rf. I år samlades över 11 000 euro in i anslutning till evenemanget.

Under kvällen stod lokala, nationella och till och med internationella artister på scenen. De som uppträdde med sång och program under kvällen var bland annat Mimmit, Raka Bananer, Granhultskören, Jelly Dixx, Laura Airaksinen, Jannike Sandström & Niklas Rosström, Freddie Waselius. Även ukrainarna i staden uppträdde under evenemanget, som ordnades på Ukrainas nationaldag.

Kvällens stora stjärna var Redrama eller Lasse Mellberg, som uppträdde sist och som genast fick publiken med sig. Artisten själv var nöjd efter konserten i sin gamla hemstad.

– Det kändes helt jättekiva och jag märkte att jag var jättenervös. Man blir mera nervös för sånt som är intimt och när man känner människor än när det är publik man inte träffat tidigare, sade han strax efter att ha stigit av scenen.

Det var många bekanta ansikten i publiken?

– Det var det och sådana som förvånade mig också. Det var säkert tio sådana som jag inte sett på tjugo år, säger han.

Redrama tycker att GraniAid-konceptet är mycket bra. Han kommer gärna igen om det bara passar in i hans kalender.

– Gärna om jag bara har möjlighet.

Utöver underhållning fick publiken också se en paneldiskussion om ungas välmående på scenen. I panelen deltog Virpi Sarasvuo, Sakarie “Sakke” Ahmed Nuur, Jarno Limnell och Taru Ikäheimonen.

Förutom scenprogrammet fanns också annat program för alla åldrar. De lokala idrottsföreningarna ordnade en kostnadsfri och jättepopulär runda, GraniAid Sporttirundi, för barn, där de kunde samlar stämpelar och få ett pris efter att ha provat olika sportgrenar. Även FBK var på plats med de alltid lika spänande brandbilarna.

En ny programpunkt för i år var föreläsningar i stadshuset. Föreläsningarna hade välmående som tema. Bland annat Jarno Limnell, ordförande för Västra Nylands välfärdsområdesfullmäktige, föreläste under kvällen.

Lue lisää/ Läs mer: www.kaunisgrani.fi

Kaupungin ukrinalaiset esiintyivät tanssilla ja laululla. Ukrainarna i staden uppträdde med dans och sång.

Tiiviimpää yhteistyötä ja pidempiä aukioloaikoja kirjastossa

Kirjasto on aloittanut syksyn monilla uutuuksilla ja yhteistyöllä: on uusia aukioloaikoja, uusi johtaja ja uutta voimaa yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Henkilökunnan työhuone pöhisee uusia aktiviteetteja. Uusi lukuvuosi on suunnitelmitaan kunnianhimoinen: nyt on uusien rutinien aika.

Yhteistyö koulujen ja varhaiskasvatuksen välillä systematisoidaan, ja sitä lisätään, jotta mahdollisimman moni lapsi ja nuori saa säännöllisen yhteyden kirjastoon ja kirjallisuuteen.

Jotta tässä onnistutaan, on kirjasto ja koulutussektori olut entistä voimakkaammin yhteistyössä keskenään kevästä asti. Kirjasto on lisännyt työvoimaa ja palkannut yhden ihmisen lisää lasten puolelle. Syksyllä on ryhmän - informaatikko **Alexandra Berg** sekä kirjaston erityiskirjastovirkailijat **Aino Mikkola** ja **Lise Lehto** – tarkoituksesta kääräihit ja rytyä hommiin.

Miksi kirjasto panostaa erityisen paljon yhteistyöhön koulujen ja päiväkotien kanssa?

– Kirjaston tärkeimpiä tehtäviä on lukemaan innostamisen. Lukutaito on tärkeä valmius, joka vaikuttaa kaikkeen, opintomenestykseen ja kykyyn pärjäättää arjessa. Me haluamme auttaa lapsia löytämään lukemisen ilon, kun he vielä ovat pieniä, ja näyttää heille, että on olemassa kirjoja kaikille, kertoo Alexandra Berg.

– Meillä on ollut pitkään hyvät suhteet koulujen ja päiväkotien kanssa Kauniisissa. Nyt haluamme oikeasti, että kaikilla on mahdollisuus tulla kirjastoon.

– Tämä ei saa olla kiinni siitä, ehtiikö opettaja olla yhteydessä meihin, vaan kaikkien lasten pitää saada tulla tänne tai saada meidät vieraakseen.

Miten työskentelette konkreettisesti lasten kanssa?

Klassinen tapa toimia on tieteenkin sellainen, että lapset tulevat kirjastoon luokan tai ryhmän kanssa, ja silloin luemme heille tai ehdotamme heille jännittäviä kirjoja. Voimme myös esitellä, miten löytää tietoa sekä kirjastosta ja verkosta. Ekaluokkalaiset ovat juuri aloittaneet koulun ja saavat esimerkiksi tietää, miten löytää kirjoja luotamme, Berg selittää.

– Meillä on myös hauskoja teemapäiviä, esimerkiksi dekaripäivä esikoululaisille. Utta tänä vuonna on, että laajentaa

namme Eteiskirjaston kaikkiin päiväkoteihin Kauniisissa. Meidän kauttamme päiväkoti saa kirjalajitelman, jota vanhemmat voivat lainata, jotta kynnys kirjojen luo on mahdollisimman matala. Sitä paitsi ajattelimme harjoittelua kansalaistaitoja uudella tapaa myös pienimpien lasten kanssa: esimerkiksi järjestää vaalit päiväkodissa samaan aikaan presidentinvaalin kanssa.

Pidempiä aukioloaikoja

Eniten muutoksia näkyy muille asiakkaille siinä, että aukioloajat pitenevät syksyllä, sekä asiakaspalvelussa ja omatoimikirjastossa. Elokuusta alkaen kirjasto avaa asiakaspalvelun kello 10 aamulla. Aamuvirkut voivat itse kirjautua palveluun kello kuudelta kaikkina viikonpäivinä. Kahtena iltana on palveluaikaa pidennetty kello 20:een.

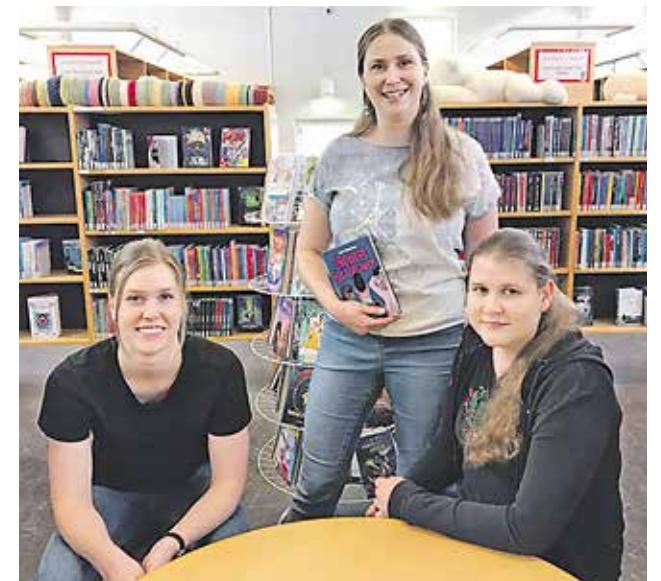
Omatoimikirjasto on ollut suosittu Kauniisissa. Kirjastokortti toimii avaimena kirjastoon, kun henkilökunta ei ole paikalla. Utta syksyllä on, että kaikkien jotka haluavat käyttää omatoimikirjastoa marraskuun jälkeen, täytyy rekisteröityä kirjaston omatoimikäyttäjäksi.

Syyskuusta alkaen voi rekisteröityä omatoimikirjastoon vierailimalla kirjaston asiakaspalvelussa. Omatoimikäytössäännot muuttuvat 1.11.2023, joten ennen sitä pitää käväistää kirjastossa, jos haluaa päästää sisään talvelta.

– Jatkossa voivat myös alle 15-vuotiaat lapset käyttää omatoimikirjastoa itsenäisesti, kunhan vanhemmat allekirjoittavat sopimuksen heidän puolestaan, kertoo kirjastopalveluiden pääällikkö **Jaakko Tiinanen**.

Johtaja näkee etuja pienessä mittakaavassa

Tiinanen on itse yksi uudistuksista kirjastossa. Hän on työskennellyt Kauniisten kirjastossa kevästä alkaen. Aiemmin hän työskenteli Espoon kaupungin kirjastossa, mutta haki innostuneena Kauniisiin, kun mahdollisuus siirtyi avautui.

Syksystä alkaen kirjasto työskentelee tiiviimin yhteistyössä Kauniisten koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Lise Lehto, Alexandra Berg ja Aino Mikkola työskentelevät kirjaston lastenosastolla.

Från och med i höst ska biblioteket jobba tätare ihop med skolorna och småbarnspedagogiken i Grankulla. Lise Lehto, Alexandra Berg och Aino Mikkola utgör bibliotekets barnteam.

– Kauniainen on houkutteleva työnantaja kokonsa takia. Kun mittakaava on pienempi, toimii myös yhteistyö eri kauungin yksiköiden kanssa paljon helpommin.

– Askel puheesta toimeen on Kauniisissa lyhyt, ja sitä arvostan todellakin, Tiinanen sanoo.

Vapaa-aikanaan uusi kirjastopäällikkö tekee väitöstä juridiikasta, ja hän kokee tuon lähinnä harrasteena. Väitöskirjan tavoitteena on Suomen kielioikeuden kokonaissystematiikan kirkastaminen. Kielivähemmistöjen oikeudet ja miten ne konkretisoituvat arjessa kiinnostavat häntä. Kaksikielinen Kauniainen sopii hänelle myös siksi hyvin.

Myös kokemukset kirjaston arjesta ovat olleet hänelle myönteinen elämys.

– Kirjaston väkimäärä ei ole suuri, mutta sitä joustavampaa. On hienoa nähdä, miten henkilökunta tekee töitä ja saa kaiken toimimaan, pienet ja suuret asiat.

MARIA GRUNDVALL
KÄÄNNÖS: JUHANI HEIKKILÄ

Tätare samarbete och längre öppettider i biblioteket

Biblioteket har inlett hösten med mycket nytt i verksamheten: nya öppettider, ny chef och ny fart på samarbetet med skolor och småbarnspedagogik i Grankulla.

Personalens arbetsrum i Grankulla bibliotek surrar av aktivitet. Det nya läsåret har planerats ambitiöst, och nu ska här bli nya rutiner. Samarbetet med skolorna och småbarnspedagogiken ska systematiseras och utökas, så att så många barn och unga som möjligt får en regelbunden kontakt med biblioteket och litteraturen.

För att lyckas med det har kontakten mellan biblioteket och utbildningssektorn blivit allt tätare sedan i våras, och biblioteket har anställt ytterligare en person till sitt barnteam. I höst ska teamet, som består av informatiker **Alexandra**

Berg och specialbiblioteksfunktionärerna **Aino Mikkola** och **Lise Lehto**, kavla upp ärmarna och sätta i gång.

Varför satsar biblioteket nu extra mycket på samarbete med skolor och dagis?

– En av bibliotekets viktigaste uppgifter är att arbeta med läsförstånd. Läsförstånd är en avgörande färdighet som påverkar allt från studieframgångar till förmågan att klara sig i vardagen. Vi vill hjälpa barnen att hitta läsläden redan då de är små, och visa att det finns böcker för alla, berättar Alexandra Berg.

– Vi har länge haft ett bra samarbete med skolor och dagis i Grankulla, men nu vill vi se till att alla faktiskt får tillgång till biblioteket. Det ska inte hänga på om de enskilda lärarna hinner ta kontakt med oss, utan alla barn ska få komma hit eller få besök av oss.

Hur jobbar ni rent konkret med barnen?

– Det klassiska är förstås att barnen kommer till biblioteket med sin klass eller grupp, och då läser vi för dem eller tipsar om spännande böcker. Det kan också handla om hur man hittar information, både i bibban och på nätet. Ettorna som just börjat skolan får till exempel lära sig hur man hittar böcker hos oss, förklarar Berg.

– Sedan har vi också roliga temadagar, till exempel en deckardag för förskolorna. Nytt för i år är att vi ska utöka projektet Tamburbiblioteket till alla dagis i Grankulla. Via oss får dagisen en boksamling som familjerna kan låna ur, för att göra tröskeln till böckerna så låg som möjligt. Dessutom tänkte vi öva medborgarfostran på nya sätt också med de minsta barnen, till exempel ordna val för dagisen samtidigt som det hålls presidentval.

Längre öppettider

Den förändring som märks mest för övriga kunder är att öppettiderna har förlängts i höst, både för kundbetjäning- en och det meröppna biblioteket. Sedan augusti öppnar kundtjänsten klockan tio på morgonen, medan den morgonpigga kan logga in själv redan klockan sex samtliga dagar i veckan. Två kvällar i veckan har servicetiden också utökats till klockan åtta.

MARIA GRUNDVALL

Kirjaston palveluiden uusi johtaja Jaakko Tiinanen on kortilukijan äressä, josta kirjauduutaan omatoimikirjastoon. Ken haluaa jatkaa omatoimikirjastokäynneillä talvelta pitää rekisteröidä itsensä asiakkaaksi ennen marraskuuta.

Nya chefen för bibliotekstjänsterna Jaakko Tiinanen vid kortläsaren där man loggar in sig till det meröppna biblioteket. Den som vill fortsätta med det i vinter måste registrera sig som meröppenkund innan november.

Det meröppna biblioteket, som har varit populärt bland Grankullaborna, går ut på att bibliotekskortet fungerar som en nyckel till bibban när personalen inte är på plats. Nytt för i höst är att alla som vill använda det meröppna biblioteket från och med november måste registreras som meröppetanvändare i bibrans datasystem.

Från och med september kan man registrera sig som meröppenkund genom att besöka bibliotekets kundtjänst. Användarreglerna för meröppet ändras 1.11.2023, så innan det ska man ta en sväng via bibban om man vill kunna släppa in sig själv i vinter.

– I fortsättningen kan också barn som är yngre än femton år använda meröppetbiblioteket självständigt, ifall en vårdnadshavare skriver under avtalet för deras räkning, berättar **Jaakko Tiinanen** som är chef för bibliotekstjänsterna.

Chefen ser fördelarna med småskalighet

Tiinanen utgör själv ett av de nya inslagen i biblioteket. Han har arbetat som chef i Granibibban sedan i våras. Tidigare höll han till på Esbo stadsbibliotek, men tog entusiastiskt chansen att söka chefsposten i Grankulla bibliotek när tillfälle gavs.

– Grankulla var en lockande arbetsgivare på grund av sin storlek. När skalan är mindre flyter också samarbetet mellan olika enheter i staden väldigt mycket lättare. Steget från prat till handling är kort i Grankulla och det uppskattar jag verkligen, säger Tiinanen.

På sin fritid doktorerar den nya bibliotekschefen i juridik, vilket han närmast ser som en hobby. Ämnet för avhandlingen är systematiken i Finlands språkrätt. Språkminoriteternas rättigheter och hur de konkretiseras i vardagen intresserar honom, vilket är ytterligare en anledning till att det tvåspråkiga Grankulla passar honom bra.

Också vardagen i bibliotekshuset har varit en positiv upplevelse för Tiinanen.

– Bibban personalstyrka är inte stor, men i stället desto mer flexibel. Det är fint att se hur personalen hugger i och får saker att funka i stort och smått, säger han.

Kauniaislainen taiteilija ajankohtainen uudessa näyttelyssä

Werner von Hausen – unohdettu klassikko on ensimmäinen retrospektiivinen näyttely Werner von Hausenin (1879–1951) tuotannosta. Näyttely avautui syyskuussa Villa Gyllenbergissä Helsingissä. Näyttely on avoinna tammikuun puoleenväliin.

Werner von Hausen oli ensimmäisiä, joka rakennutti huvilan, Villa Reiren, 1900-luvun alussa Kauniaisiin. von Hausen oli myös luomassa taiteilijakoloniaa kaupunkiin. Monipuolisesti luova von Hausen suunnitteli myös huonekaluja ja teki taidegrafiikkaa. Tämän lisäksi hän toimi vuosien ajan kuvataiteiden opettajana Kauniaisissa.

Näyttelyn kuraattori on Laura Gutman, joka on tutkinut Werner von Hausenia useiden vuosien ajan. Hänen kiinnostuksensa von Hausenista heräsi vuosia sitten, kun hän törmäsi Salme Sarajas-Kortesin tutkimukseen suomalaisesta symbolismista. Werner von Hausen esiiintyy usein jäsenenä taiteilijapiireissä, mutta juuri tuon enempää tietoa ei hänenstä löydy.

Taiteilijan tuotanto on sijoittanut hänet taiteenhistorian marginaliin. Hän kuuluu antimodernistiseen pohjoisamerikkalaiseen virtaukseen, ja tuohon liittyy von Hausenin kiinnostus hengellisyyteen ja antroposofiaan.

Gutmanin mukaan nyt on aika nostaa von Hausenin taidetta esille.

– Hänet oli unohdettu täysin. Hänen taidettaan on viimeksi esiteltty suuremmassa yhteydessä vuonna 1974. Monet hänen 80 työstään ja tuotannostaan ovat esillä ja nähtävissä nyt ensimmäistä kertaa, Gutman sanoo.

Laura Gutman on ranskalainen taidehistorioitsija, joka on vuodesta 2001 asunut Helsingissä. Vuonna 2014 hän vieraili ensimmäisen kerran von Hausenin kotona ja ateljeessa Kauniaissa Clara Palmgrenin kanssa.

– Talossa ei kukaan asunut silloin ja kaikki oli koskematon. Ja taulut oli ripustettu seinille. Se oli taianomaista! Tuollaista tapahtuu taidehistorioitsijalle vain kerran elämässä, ”once in a lifetime”, Gutman sanoo.

Vahva ystävyysseide

Gutman kertoo, että von Hausen matkusti paljon. Näyttely seuraa von Hausenin elämää ja työtä Ranskassa, Egyptissä, Italiassa, Alankomaissa ja pohjoismaissa. Maisemamaalaukset heijastavat sekä pohjoismaista luontoa että Välimeren kirkkaita värijä voimakkaassa valossa.

Näyttelyn keskeinen teema liittyy ystävyysuhteeseen ja verkotumiseen, jota von Hausen harrasti useiden suomalaisten ja ulkomaisien taiteilijoiden kanssa, kuten Emile Bernard, Ivan Agueli ja Bruno Aspelin. Myös hänen norjalaissyntisen puolisonsa Nennin vaikutus näkyi. Monet maalauskset kertoivat taiteilijan perheestä ja ympäröistöstä, jossa he elivät. Mutta on olemassa myös töitä von Hausenin ystävästä sekä taiteilijoista, jotka vaikuttivat häneen.

Kauniainen oli tärkeä paikka

Kauniainen ja hänen rakennuttamansa huvila Villa Reire merkitsivät Gutmanin mukaan paljon taiteilijalle, hänen vaimolleen

JAN SNELLMAN

Laura Gutman on tutkinut Werner von Hausenia useiden vuosien ajan. Kuvassa hän vieraillee Villa Reiressa, jonka von Hausen rakennutti Kauniaisiin. Näyttelystä on tekeillä kuvallinen julkaisu, jonka Gutman on kirjoittanut.

Laura Gutman har studerat Werner von Hausen i flera år. Här besöker hon Villa Reire som von Hausen lät bygga i Grankulla. Utställningen kommer att åtföljas av en rikt illustrerad publikation skriven av henne.

ja neljälle tyttärenelle. Hän rakensi ensimmäisen ateljeensa tontille, jonka hän osti ennen Kauniaisten syntyn. Juuri von Hausen houkutteli kuvanveistäjä Felix Nylundin muuttamaan Kauniaisiin. Heistä tuli hyvin läheiset ystävät. Gutmanin mukaan muun muassa sen takia, että Nylundin vaimo oli ranskalainen. Lisäksi vaimot olivat pianisteja.

Villa Reire rakennettiin 1909–10 tontille Gallträskin vieressä. Huvilan piirsi Werner von Hausen ja Kauniaislainen arkitehti Alarik Tavaststjerna, joka oli suunnitelman puhtaaksiirtäjä. Talon oli määrä muistuttaa Nenni von Hausenin kotimaan taloja ja huvilatyylilä Holmenhaugenissa Oslon ulkopuolella.

– Yhteys Norjaan oli tärkeä Nennille. Hänellä oli myös vuohi, jotta hän pystyi tekemään norjalaisista kutunjuustoja, joista kukaan ei pitänyt, nauraa Laura Gutman.

Rakennukset, arkkitehtuuri ja sisustus, sekä huvilan etäateljeen, esitellään myös näyttelyssä. Näyttely on avoinna Villa Gyllenbergissä koko syksyn ja suljetaan 14.1.2024. Näyttelyn avasi kaupunginjohtaja Christoffer Masar.

Laura Gutmanin tutkimuksia ja näyttelyprojekti ovat saaneet tukea Svenska kulturfonden -säätiöltä, Faro -säätiöltä ja Kauniaisten kaupungilta.

KÄÄNNÖS: JUHANI HEIKKILÄ

Lähteet: Laura Gutman, Clara Palmgren, Villa Gyllenberg

Grankullabon Werner von Hausen aktuell på ny utställning

Werner von Hausen – en bortglömd klassiker är namnet på den första retrospektiva utställningen över Werner von Hausens (1870–1951) produktion. Utställningen har nu öppnats på Villa Gyllenberg i Helsingfors och är öppen till i mitten av januari.

Werner von Hausen lät bygga en av de första villorna i Grankulla, Villa Reire, i början av 1900-talet och han var med om att skapa en konstnärskoloni i Grankulla. Den mångsidigt produktiva von Hausen designade även möbler och gjorde konstgrafik. Dessutom verkade han i många år som lärare i bildkonst i Grankulla.

Utställningens kurator är **Laura Gutman**, som har studerat Werner von Hausen i flera år. Hennes intresse för von Hausen väcktes redan för flera år sedan då hon kom i kontakt med Salme Sarajas-Kortes forskning i finsk symbolism. Werner von

Hausen nämndes ofta som medlem i konstnärskretsar, men några andra uppgifter om honom gavs just inte.

Konstnärens produktion som härför sig till den antimodernistiska strömningen liksom hans intresse för andlighet och antroposofi har placerat honom i konsthistoriens marginaler.

Nu är det enligt Gutman dags att lyfta fram hans konstproduktion.

– Han har blivit totalt bortglömd. Hans konst ställdes ut i större omfattning senast 1974. Många av de 80 verk och objekt som ställs ut visas nu för första gången, säger hon.

Laura Gutman är en fransk konsthistoriker som sedan 2001 bott i Helsingfors. År 2014 besökte hon för första gången hans hem och ateljé i Grankulla tillsammans med Clara Palmgren.

– Ingen bodde i huset då och allt var intakt med alla taylor på väggarna. Det var magiskt! Sådant händer en konsthistoriker ”once in a lifetime”, säger hon.

Starka vänskapsband

Gutman berättar att von Hausens reste mycket. Utställningen följer von Hausens liv och arbete i Frankrike, Egypten, Italien, Nederländerna och i de nordiska länderna. Landskapsmålningarna återspeglar såväl den nordiska naturen som Medelhavets klara färger och starka ljus.

Centrala teman i utställningen är de vänskapsband och nätvärtet von Hausen knöt med flera finländska och internationella konstnärer såsom Émile Bernard, Ivan Agueli och Bruno Aspelin, samt hans norskfödda hustru Nennis inflytande. Många av verken skildrar konstnärens familj och den miljö i vilken de levde, men det finns också

verk av von Hausens vänner samt av konstnärer som har influerat honom.

Grankulla viktig plats

Grankulla och hans Villa Reire betydde enligt Gutman mycket för konstnären, hans fru och fyra döttrar. Han byggde först ateljén på tomtten han köpt redan innan Grankulla blev till. Det var också von Hausen som bjöd in skulptören Felix Nylund att flytta till Grankulla. Paren blev mycket nära vänner, enligt Gutman bland annat tack vare att Nylunds fru Fernanda var danska och von Hausens hustru Nenni norska. Båda var också pianister.

Villa Reire byggdes 1909–10 på tomtten intill Gallträsk. Villans ritningar gjordes av Werner von Hausen och Grankulla-arkitekten Alarik Tavaststjerna som renritade dem. Den skulle påminna om Nenni von Hausens hemlands hus och villastilen i Holmenhaugen utanför Oslo.

– De norska banden var viktiga för henne. Hon hade också en get så att hon kunde göra norsk getost, som ingen tyckte om, skrattar Laura Gutman.

Byggnadernas arkitektur och inredning, både villans och ateljens, presenteras också på utställningen. Utställningen vid Villa Gyllenberg är öppen under hela hösten och avslutas den 14.1.2024. Utställningen invigdes av stadsdirektör Christoffer Masar.

Laura Gutmans forskning och utställningsprojekt har fått understöd av Svenska kulturfonden, Farostiftelsen och Grankulla stad.

JAN SNELLMAN

Källor: Laura Gutman, Clara Palmgren, Villa Gyllenberg

Werner von Hausen: Vågådalen (Norja), 1947, öljy kankaalle, 47 x 72,5 cm.

Werner von Hausen: Vågådalen (Norge), 1947, olja på duk, 47 x 72,5 cm.

Det svänger igen!

SE LÖRDAGEN den 7.10 har Grankullaborna igen möjlighet att dansa bl.a. jive till svängig musik. Då kommer **Bianca Morales** tillsammans med hela åtta svängiga musiker att spela bl.a. vals, samba, bossa nova mm. förutom äkta swingmusik.

Grani Swing Dance i Kasabergets skolcentrum börjar kl. 19 och håller på till kl. 22. I caféet finns både sött och saltigt. Biljetterna kostar 15 euro och säljs vid dörren. Vinsten från detta välgörenhetsevenemang går till de nödlande i Ukraina.

– Det skulle dock vara bra om ni kunde meddela till granswingdance@gmail.com om ni är på kommande, så att vi har tillräckligt med bullar och pastejer i caféet. Hjärtligt välkomna till höstens Grani Swing Dance, hälsar arrangörerna Grankulla damfotbollsklubb FC GAB/Handbags och Understödföreningen för jazzmusik i Grankulla rf.

Taas svengaa!

FI LAUANTAINA 7.10. kaunaislaisilla on taas mahdollisuus danssia mm. jiveä. Silloin **Bianca Morales** sekä kahdeksan huippumusikkoja soittavat mm. valssia, sambaa, bossa novaa sekä tietyistä swingistä.

Grani Swing Dance Kasavuoren koulukeskuksessa alkaa klo 19 ja jatkuu klo 22 asti. Kahvilassa löytyy sekä suolaista että makeaa. Liput maksavat 15 euroa ja lippuja myydään ovelta. Tämän hyväntekeväisyystapahtuman voitto lahjoitetaan Ukrainian apua tarvitseville.

– Olisi kuitenkin hyvä jos voisitte ilmoittaa tulostanne, sähköpostilla granswingdance@gmail.com, jotta meillä olisi tarpeeksi pullaa ja pastejooja kahvilassa. Tervetuloa syksyn swing-tanssiaisiin, toivottaa järjestäjät Kaunaisista naisjalkapallokerho FC GAB/Handbags ja Kaunaisista jazzmusiikin kannatusyhdistys ry.

GrIFK:n edustusjoukkueet lähtevät puolustamaan mitalisijojaan

FI KÄSIPALLON pääsarjat pyörähtävät käyntiin syyskuussa ja Kaunaisissa ollaan valmiita puolustamaan keväällä saavutettuja naisten Suomen mestaruutta ja miesten pronssisijaa.

GrIFK:n naisten SM-sarjataipale alkaa 16.9. Karjaalla BK-46:n vieraana. SM-sarjaan osallistuu viime vuotiseen tapaan kuusi joukkueita. Joukkueet pelaavat kolminkertaisen runkosarjan, jonka neljä parasta etenevät välieriin.

Miesten SM-liigan seitsemän joukkuetta pelaavat ensin kolminkertaisen runkosarjan, jonka jälkeen jakaudutaan neljän joukkueen ylempään ja kolmen alempaan jatkosarjaan.

GrIFK:s handbollslag försvarar medaljerna

SE HANDBOLLENS huvudserier startar i september och i Grankulla är man beredd att försvara damernas FM-guld och herrarnas FM-brons från i våras.

För GrIFK:s damer börjar FM-serien mot BK-46 den 16 september i Karis. FM-serien består liksom i fjol av sex lag och alla lag spelar tre gånger mot varandra i grundserien. De fyra bästa går vidare till semifinal.

De sju lagen i herrarnas FM-liga spelar först tre gånger mot varandra varefter de fyra bästa spelar en övre slutserie

Ylemmän jatkosarjan kaksoi parasta etenee välieriin. Sarjan kolmanneksi sijoittunut kohtaa puolivälierissä alemman jatkosarjan voittajan ja neljänneksi jäänyt alemman jatkosarjan kakkosen.

Molemmat GrIFK:n joukkueet pelaavat kauden ensimmäisen kotiotelunsa Kauniaisten Luolassa lauantaina 23.9. Granittaret saa kello 13.30 alkaen vieraakseen sarjanouisia Cocksin Riihimäeltä ja miehet kohtaavat hallitsevan Suomen mestarin BK-46:n kello 16 alkavassa ottelussa.

och de tre i botten en nedre slutserie. De två bästa i övre slutserien går direkt till semifinal. Trean möter vinnaren i nedre slutserien och fyran möter tvåan i kvartsfinal.

Båda GrIFK-lagen spelar sina första hemmamatcher i Grankullagrottan lördagen den 23 september. Grankuladamerna ställs kl. 13.30 mot Riihimäkilaget Cocks, som avancerade till FM-serien i våras. Herrarna möter regerande finska mästaren BK-46 klockan 16.

Läsdrama tillbaka på Vallmogård

SE MÅNDAGEN den 2.10 kl. 19.00 (10€) är det dags för läsdrama på Vallmogård: **Det går flera tåg till Buddha.** Två främlingar möts på en tagstation. Eller är de främlingar? I Joakim Groths hörspel blandas slumpens spel med vardagens tragikomedi.

– Det handlar om ett intimt möte mellan två mäniskor på resa, berättar Nina Hukkanen som arrangerar evenemanget.

Joakim Groth är själv på plats under kvällen.

FI LUKUDRAMAA **Vallmogårdissa – Det går flera tåg till Buddha** **maanantai 2.10.** klo 19.00. (10€). Kaksi vierasta kohtaa toisensa rautatieasemalla. Vai ovatko he sittenkään vieraita? Joakim Grothin kuunnelmassa sattuman leikki sekoittuu arjen tragikomedian.

Kulttuurikahvit

FI MITÄ muuta tarvitaan kuin hyvä idea? **Tee vakuuttava hakemus.** **Torstai 5.10.** klo 18.00, Uusi Paviljonki, Maksuton, ilmoittaudu mukaan etukseen.

Mietikö avustuksen hakemista syksyn hakukaudella toimintaan tai projektin? Jos tunnet epävarmuutta siitä, mistä tai miten aloittaa, apu on lähempiän kuin luuletkaan. Luennon aikana kulttuurituottajat Miira Holländer ja Ona Sandberg kertovat miten kirjoitat hyvän hakemuksen.

Kulturkaffe

SE VAD behövs utöver en bra idé? Gör en ansökan som sticker ut. **Torsdagen den 5.10 kl. 18.00** Nya Paviljongen, fritt inträde, förhandsanmälan.

Funderar du på att ansöka om bidrag för din verksamhet eller projekt under höstens ansökningstid? Om du känner dig osäker på var eller hur du ska börja är hjälpen närmare än du tror. Kulturproducenterna Miira Holländer och Ona Sandberg föreläser om hur du skriver bättre bidragsansökningar.

Rahoitustarjous koko valikoimaan!

Korko vain

3,99 %*

Tule tutustumaan uusiin Škoda-malleihin ja vaihtoautojen valioyksilöihin.

Lyömättömät rahoitus- ja vakuutustarjoukset rajoitetun ajan!

Eräään autoja
Talvirentkaat

Eräään Enyaq-malleja
Talvirentkaat

Eräään Enyaq-malleja
Metalliväri

1€

Katso kaikki synttaritarjoukset osoitteessa helkama-autokauppa.fi

-15 % alennus määräaikaishuollon loppusummasta, kun varaat huollon lokakuulle.

Varaa aika verkkosivuillemme lukemalla QR-koodi:

Alennuskoodi:
Lokakuu15

*Kortotarjous koko mallistoon 3,99 %. Esimerkiksi uusi Škoda Fabia 1.0 TSI 110 Ambition 23 058,16 € sis. toimituskulut 580,50 € sekä talvirentkaat ja metallivärin. Käsiraha 4 611,43 €, rahoittettava osuus 18 446,73€, korko 3,99 %, kuukausierä 296,80 €/kk. Luottosuhteen perustamismaksu 349,00 €, maksuerän käsittelymaksu 16,00 €. Poikkeava viimeinen erä 4 627,45 €. Toteutuneet luottokustannukset 3 827,80 €, toteutunut luottoihin 29 815,00 € ja todellinen vuosikorko 6,40 %. Laskelma on tehty olettaen, että luottoaikaa on 60 kuukautta (5 vuotta) ja luotto on nostettu kokonaan, luoton korko sekä maksut ja palkkiot pysyvät samana koko luoton ajan ja luotto maksetaan takaisin saman määräisenä eränä yhden kuukauden välein. Luoton myöntää OP Yrityspankki Oyj, Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki. Luoton ja rahoituksen myöntäminen edellyttää hyväksyttyä luottopäätöstä ja kaskovakuutukseen. Tarjous koskee kaikkia autoja, jotka rekisteröidään 15.12.2023 mennessä.

Villa Frosterus on yksi kaupungin vuokrattavista villoista

Kauniaisten kaupungilta löytyy monipuolisesti erilaisiin tilaisuuksiin sopivia vuokrattavia juhla- ja tapahtumataloja. Kaupunki omistaa esimerkiksi Soukanniemessä sijaitsevan Villa Frosteruksen alueen. Huvila sekä meren rannassa sijaitseva rantasauna ovat vuokrattavissa erilaisia tilaisuuksia varten.

Villa Frosteruksen alue on tarkoitettu virkistys- ja ulkoilualueeksi. Alueella olevaa grillikatosia, pallokenttää, uimarantaa pukukoppeineen sekä laitureita voi vapaasti käyttää ilman varausta. Huvilan tilat on kalustettu niin, että ne tarjoavat oleskelu- ja ruokailumahdollisuuden noin 40 henkilölle.

Alueen historiaa

Tämä Soukanniemensä kärki on Soukanniemensä vanhimpia huvila-aluetta ja erittäin merkittävä osa Helsingin höyryläivareittien kesäasutusta. Höyryläivalikenne saaristossa alkoi 1860-luvulla ja ulottui Soukanniemensä ympäri jo vuonna 1872.

Viime vuosisadan lopulla varakkaat suurkaupunkilaiset hakeutuivat kesällä mielellään saaristoon - sille ainutlaatuiseelle saaristovyöhykkeelle, joka ulottuu lännestä Tukholmasta aina Karjalan kannakselle asti idässä. Myös alueelle syntynyt huvilakulttuuri oli ainutlaatuista. Laiturit olivat tärkeitä, koska yleensä kesähuviin tuliti veneillä harvemmin hevosellä, autoja ja autoteitä kun ei vielä ollut. Jos huvilalle purjehdittiin omalla veneellä, kuten teki esimerkiksi Sigurd Frosterus, "työmatka" kesti säästää ja tuuliolosuhdeista riippuen 2–7 tuntia.

Arkkitehti Sigurd Frosterus (1876–1956) rakennutti kesäpaikkaan Villa Frosteruksen 1913 josta tuli arkkitehtiperheen viihtyisä kesänviettopaikka. Ateljeeikkunainen huone huvilan toisessa kerrosessa kohti pohjoista oli Sigurd Frosteruksen työhuone. Sigurd Frosteruksen käsialaa on myös mm. 1916 rakennettu Stockmannin tavaratalo, Vanajan linna sekä presidentin virka-asunto; sittemmin Urho Kekkosisen museona tunnettu huvila Helsingin Tamminiemessä.

Frosterukset asuivat ajan tapaan huvillalla kesäkuusta syyskuuhun. Alueen myivät 1899 Kauniaisten kaupungille Sigurd Frosteruksen tyttäret. Näin myös pienin pääkaupunkiseudun kunnista oli saanut merenrantaa-alueen.

Huvila on säilyttänyt lähes kokonaan alkuperäisen asunsa. Valokuvien perusteella vain ulkoverhous on ollut alun perin tummempi. Nykyisen Villa Frosteruksen vieressä Soukanniemessä sijaitsee alunperin 1880-luvulla rakennettu suuri huvila Stora Villan joka tunnettiin myös nimellä "Amiraalin huvila" – suomalaisen sotilaan ja Venäjän laivaston amiraalin Oscar von Kraemerin mukaan. Hänen toimissaan Venäjän keisarin kenraaliadjutanttina keisari Aleksanteri III ja hänen puolisonsa Maria Feodorovna, Kreikan kuningatar Olga ja muita Venäjän hovin jäse-

niä ankuroi kesällä 1889 Espoon-lahdelle ja vieraili huvillalla. Uusi vierailu tehtiin heinäkuussa 1894. Ensimmäisen vierailun muistoksi on kaiverrettu muistopätkirjoitus pieneen kallioseinämään Villa Frosteruksen alueen lounaisella rannalla. Tämä Keisarin kiveksi nimetty muistomerki luokitellaan museoviraston muinaisjäännösrekisterissä kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

Rantasauna

Huvilan vieressä on punainen tupa (nykyinen rantasauna), jota perhe kutsui yksinkertaisesti "tuvaksi". Se on luultavasti alueen vanhin rakennus ja lienee alun alkaen ollut pelkkä kalastajamökki. Jo 1880-luvulla siitä tehtiin pesutupa ja silityshuone huviloiden suurta pyykkimääriä varten. Tuvassa oli myös lähinnä palvelusväelle tarkoitettu pieni sauna. Tupa korjattiin 1960-luvulla kesähuvilaksi. Rantasauna soveltuu vuokrattavaksi jopa noin 15 henkilön ryhmille.

Villa Frosteruksen alue on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kokonaisuus, joka on säilynyt poikkeuksellisen autenttisena. Alue on valtakunnallisesti arvokas. Se on arkkitehtonisesti ja kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä jugendkauden taiteiliahuvi, joka on säilyttänyt hyvin alkuperäisen asunsa. Alue sijaitsee maisemallisesti tärkeällä paikalla.

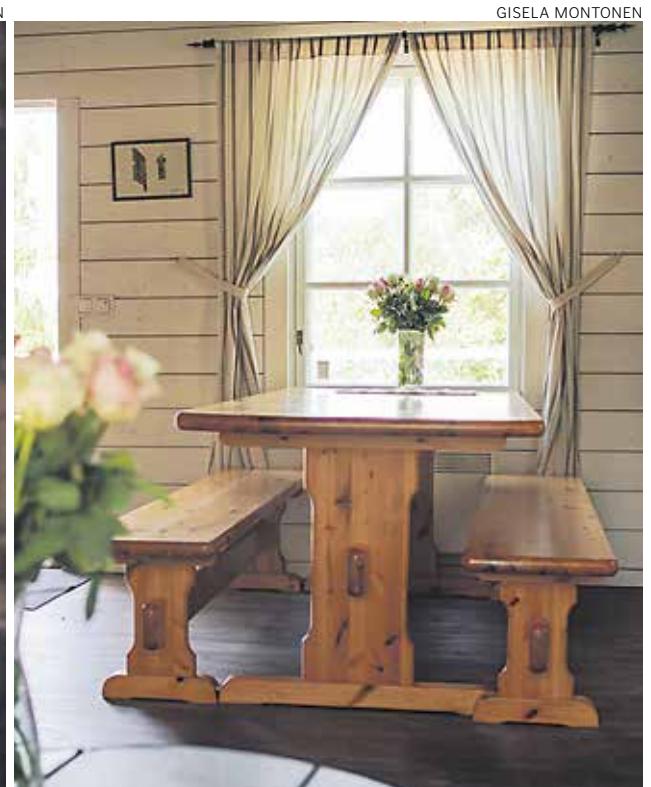
Nykyään voit tuntea menneiden aikojen tunnelman Villa Frosteruksen viihtyisässä miljöössä, joka tarjoaa kauniin ympäristön, jossa viettää idearikas kokouspäivä tai ikimuistoiset juhlat; häät, valmistujuiset, syntymäpäivät, kaikki elämäsi juhlat, joita on mukava viettää arvokkaassa ja perinteisessä miljöössä.

Muut vuokrattavat juhlatilat

Villa Frosteruksen lisäksi Kauniaisten kaupungilta löytyy monipuolisesti erilaisiin tilaisuuksiin sopivia vuokrattavia juhla- ja tapahtumataloja. Radan pohjoispuolella sijaitsee Vallmogård sekä konserti- ja juhlasaki Uusi Paviljonki. Villa Junghans puolestaan sijoittuu radan eteläpuolelle.

Oli kyseessä sitten isommat tai pienemmät perhejuhlat, syntymäpäivät tai vaikkapa rapujuhlat, niin henkilökohtaisen palvelun ja yhteistyön avulla löydämme juuri sinun tapatumallesi sopivimman tilan.

Lisätiedot ja varaukset: Villa Frosterus, Villa Junghans, Vallmogård: elina.pynnonen(at)kauniainen.fi. Uusi Paviljonki: cecilia.mcmullen(at)kauniainen.fi

Villa Frosterus är en av villorna staden hyr ut

Grankulla stad hyr ut mångsidiga lokaler som lämpar sig för fester och evenemang av olika slag. Staden äger till exempel området kring Villa Frosterus som ligger på Sökö udd. Villan och strandbastun vid havet kan hyras för olika tillställningar.

Området är avsett för rekreation och friluftsaktiviteter. Grilltaket, bollplallen, stranden med omklädningsrum samt bryggorna på området kan användas fritt utan bokning. Villan är inredd så att cirka 40 personer kan vistas och ha sittande middag i lokalerna.

Områdets historia

Sydspetsen av Sökö udd är ett av de äldsta villaområdena på udden och en betydande del av sommarbosättningen längs ångbåtslederna i Helsingfors. Ångbåtstrafiken i skärgården började på 1860-talet och sträckte sig till Sökö udd redan år 1872.

Under slutet av 1800-talet sökte sig förmögna stadsbor ofta till skärgården på sommaren – till den unika skärgårdssonen som sträcker sig från Stockholm i väst till Karelka näset i öst. Villakulturen som uppstod i området var också unik. Bryggorna var viktiga eftersom sommarvillorna vanligtvis nåddes med båtar i stället för hästvagnar, för bilar och vägar fanns ännu inte. Om man seglade till villan i sin egen båt, som Sigurd Frosterus gjorde, kunde ”pendlingen” ta allt från två till sju timmar beroende på väder och vindförhållanden.

Arkitekten Sigurd Frosterus (1876–1956) lät bygga Villa Frosterus som sin sommarbostad 1913 och villan blev ett trivsamt sommarställe för arkitekturens familj. Rummet på andra våningen med ateljefönster och utsikt mot norr fungerade som Sigurd Frosterus arbetsrum. Sigurd Frosterus är även arkitekten bakom betydelsefulla byggnader, såsom varuhuset Stockmann som byggdes 1916, Vanögård (Vanajanlinna) och presidentens residens, senare känt som Urho Kekkonens museum Villa Ekudden i Helsingfors.

Familjen Frosterus bodde i villan enligt tidsandan från juni till september. År 1989 sålde Sigurd Frosterus döttrar området till Grankulla stad. På detta sätt fick även den minsta kommunen i huvudstadsregionen ett strandområde vid havet.

Villan har till stor del behållit sitt ursprungliga utseende. Baserat på fotografier var endast ytterbeklädnaden ursprungligen mörkare.

Intill nuvarande Villa Frosterus finns Stora Villan som ursprungligen byggdes på 1880-talet. Villan är även känd som ”Amiralens Villa” – namngiven efter den finska soldaten och ryska flottans amiral Oscar von Kraemer. Sommaren 1889, under Oscar von Kraemers tid som ryska kejsarens generaladjutant ankrade kejsar Alexander III och hans fru Maria Fjodorovna, den grekiska

drottningen Olga och andra medlemmar av det ryska hovet i Esboviken och besökte villan. De gjorde ett nytt besök i juli 1894. Till minne av det första besöket gjordes en inskription i en liten klippvägg på stranden sydväst om Villa Frosterus. Detta minnesmärke, kallad Kejsarens sten, klassificeras som en fast fornämning i Museiverkets fornämningsregister.

Strandbastu

Intill villan finns en röd stuga (den nuvarande strandbastun), som familjen helt enkelt kallade för ”stugan”. Det är troligtvis den äldsta byggnaden i området och den torde ursprungligen ha varit en enkel fiskarstuga. Redan på 1880-talet omvandlades den till en tvättstuga och strykrum för den stora mängden tvätt från villorna. Stugan hade också en liten bastu främst avsedd för personalen. På 1960-talet renoverades stugan till en sommarstuga. Strandbastun lämpar sig för uthyrning för grupper på upp till cirka 15 personer.

Området kring Villa Frosterus är en kulturellt betydelsefull helhet som har bevarats exceptionellt autentiskt och området har nationell värde. Konstnärsbostaden är en arkitektoniskt och kulturhistoriskt mycket betydelsefull jugendvilla som har behållit sitt ursprungliga utseende anmärkningsvärt bra. Området är beläget på en landskapsmässigt viktig plats.

I dag kan du uppleva atmosfären från gångna tider i den trivsamma miljön kring Villa Frosterus som erbjuder en vacker plats för kreativa möten eller minnesvärda fester: bröllop, examensfester, födelsedagar eller andra viktiga tillfällen som kan firas i en värdefull och traditionell miljö.

Andra festlokaler som staden hyr ut

Förutom Villa Frosterus hyr Grankulla stad ut mångsidiga lokaler som lämpar sig för fester och evenemang av olika slag. Norr om järnvägen finns Vallmogård och konserthallen Nya Paviljongen. Villa Junghans är belägen söder om järnvägen.

Oavsett om det handlar om stora eller små familjefester, födelsedagar eller till exempel kräftskivor, så hittar vi tillsammans den mest lämpliga platsen för ditt evenemang.

För mer information och bokningar:
Villa Frosterus, Villa Junghans, Vallmogård: elina.pynnonen(at)grankulla.fi.
Nya Paviljongen: cecilia.mcmullen(at)grankulla.fi

GISELA MONTONEN

Församlingen ordnar kurs om bibeln ur ett mellanösternperspektiv

SE GRANKULLA svenska församling sätter i höst på en Al Massira-kurs som går ut på att lära känna bibeln ur ett mellanösternperspektiv, från en miljö där Jesus levde och undervisade.

– Det är ett spännande och nytt perspektiv att studera bibeln som passar alla från efter skriftskoleåldern uppåt till 110 år. Du kan vara analfabet i kristendomens historia från Gamla testamentet in i Nya testamentet eller väl undervisad och ändå upptäcka helt nya sidor i texten genom det här perspektivet att läsa och samtal, säger **Catherine Granlund** som är diakon i församlingen.

Al Massira betyder ”resan” och materialet är gjort i Egypten av kopter - så det är ingen västerländsk kristendom. Kopter är en benämning för kristna i Egypten.

– Konceptet går ut på att först dricka lite te och äta en saltbit och därefter se ett filmavsnitt på 40 minuter och sedan diskutera det vi sett med några frågor. Den som vet

vad alfagrupperna är kan litet bilda sig en uppfattning över vad detta är. Samtalsspråket kommer att vara svenska, berättar Catherine Granlund.

Hon leder kvällarna tillsammans med **Torsten Sandell**, som tidigare har jobbat i Grankulla svenska församling som kaplan under sju år och är bekant för många församlingsbor. Han har nu bott i Turkiet i nästan nio år. Också där ledde han Al Massira-kurser.

De hoppas kunna blanda unga vuxna och äldre som kommer samman för att lära sig, ställa frågor och fundera ihop.

– Vi vill definitivt också nå ut till sådana som inte är aktiva församlingsmedlemmar. Det här kan öppna nya vyer som man inte har tänkt på, säger Torsten Sandell.

De bjuder nu in till ett introtillfälle torsdagen den 28.9 kl. 18 i kyrkans övre brärum. Därefter behandlas avsnitten 1-6 på hösten och avsnitten 7-12 på våren.

JAN SNELLMAN

Catherine Granlund och Torsten Sandell hoppas genom kursen också nå ut till människor som inte går i kyrkan. Kursen ger enligt dem ett helt annat perspektiv på bibeln och erbjuder många överraskningar.

TOINEN LINSSI

JA KAIKKI LISÄPARIT PUOLEEN HINTAAN

Instrumentarium Kauniainen
Kauniaistentie 7, p. 0203 32903

instrumentarium

Me näemme, mitä silmäsi kertovat

Tarjous on henkilökohtainen ja koskee alkaen 69 euron kehysiä ostaaessasi silmälasit voimakkuisilla eikä sitä voi yhdistää muihin tarjouksiin, sopimus- tai pakettihintoihin. Toinen linssi O € koskee Yksilöllinen-, Yksilöllinen PLUS-ja Yksilöllinen PRO -tason linssejä. Kaikki muut linsssit (erinomainen, hyvä, vakkio, perus) ja aurinkolasilinsit voimakkuisilla -30 % /linssipari. Ykköspari on aina bruttohinnaltaan kalliimpia paria. **Lisäpari** -50 % tarjous koskee kehysiä, linssejä ja aurinkolaseja voimakkuisilla. Tarjous on voimassa toistaiseksi ja koskee vain uusia tilauksia. Lisäpari voi linssitä myös oman kehysen, tällöin peritään hiontamaksu 50 €/linssi.

Kuulutukset

Kaupunki myy hirsirunkoisen vajan

Kauniaisten kaupunki myy tarjousten perusteella vanhan purkuohjeen yhteydessä olevan hirsirunkoisen vajan. Vaja on toiminut aiemmin pääarakennuksen pesutupana ja pääarakennuksen toimiessa varhaiskasvatuksen käytössä päiväkodin varastorakennuksena. Vajassa ei ole taloteknisiä järjestelmiä. Vajan ulkomitat ovat noin 3,0 m x* 5,0 m. Ostaja vastaa vajan purku- ja siirtokustannuksista.

Kohde esitellään kiertonet.fi sivustolla www.kiertonet.fi (kirjoita hakukenttään Kauniaisten kaupunki) ja kaupungin kotisivulla os. www.kauniainen.fi/vaja

Kauniaisten kaupungin tilakeskus

Kaupunki verkossa

Kauniaisten kaupunki löytyy verkkosivujen lisäksi nyt myös Facebookista ja Twitteristä.

Kotisivu:

- www.kauniainen.fi ja www.grankulla.fi

Facebook:

- Kauniaisten kaupunki – Grankulla stad
- Kauniaisten nuorisovaltuusto – Ungdomsfullmäktige i Grankulla
- Kauniaisten kirjasto

- Grankulla bibliotek
- Granin klubi
- Nya Paviljongen
- Kauniaisten Avoin Perhe-toiminta / Grankullas Öppen familjeverksamhet
- Villa Breda

- Twitter:
- [@KauniainenGrani](https://twitter.com/KauniainenGrani)
- [@Granikirjasto](https://twitter.com/Granikirjasto)
- [@GraninNuva](https://twitter.com/GraninNuva)

- Instagram
- [kauniainengrani](https://www.instagram.com/kauniainengrani)
- [graninklubi](https://www.instagram.com/graninklubi)

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämäsvastuu on nyt Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella.

Saat palvelua edelleen samasta tutusta paikasta Kauniaista kuin aiemmin. Sähköpostiosoitteet nyt etunimi.sukunimi@luvn.fi ja puhelinnumerot vaihtuvat asteittain. Siirtymävaiheen ajan löydät sosiaali- ja terveyspalvelujen tietoja vielä myös Kauniaisten kotisivulta. Tutustu Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kotisivuihin www.luvn.fi.

Villa Breda

Lounasravintola on avoinna ma-pe klo 11-14. Villa Bredan lounas ja kotiateriat www.kauniainen.fi/vblounas Palvelukeskuksen ryhmä- ja ohjelmatoiminta, toiminnanohjaaja, puh. 050 308 2452. Lisätietoa Villa Bredan ohjelma: luvn.fi ja Villa Bredan ilmoitus-taulu.

Seniori-info, puh. 029 1512 270 arkisin klo 9-15 Villa Bredan Info, puh. 040 485 4957 tai villa.breda@luvn.fi (tila- ja kuntosalivaraukset)

Terveyspalvelut

Yleinen hätänumero 112 Myrkytystietokeskus 0800 147 111 Päivystysapu, puh. 116 117

Sosiaali- ja kriisipäivystys 24 h, puh. 029 151 2221 Valtakunnallinen kriisipuhelin, puh. 09 252 50111 (24/7) (Mieli ry)

Terveysasema

Yhteydenotot terveysasemalle
Käytä ensisijaisesti Maisa.fi palvelua ja valitse viestin saajaksi Kauniaisten terveysasema, niin viesti ohjautuu nopeasti hoito-vastaavallesi.
Hoitovastaava nimetään, kun sinulla on seuraavan kerran

terveyteesi liittyvästä asiaa, puh. 09 8789 1300 (takaisin-soitto) tai Maisa.fi.

Hammashoito ja suun terveys

Kiireton ajanvaraus ja neuvo-ta puh. 029 151 2810 klo 8-15, kiireellisen hoidon (ensiapupotilaat) ajanvaraus puh. 029 151 2920 (mieluiten klo 8-11.30).

Maisa.fi-palvelussa (Kauniais-ten suunterveydenhuolto) voit perua vastaanottoaikasi, varata 1-, 3- ja 5-vuotiaiden terveystarkastusajat ja olla yhteydessä omaan tai yleiseen hammashoi-toon liittyvissä asioissa.

Hammashoidon päivystys Puis-tosairala (Helsinki), ma-pe klo 14-21, la-su ja pyhäpäivät klo 8-21, puh. 09 471 71110 ja Meilahden yöpäivystys klo 21-08, puh. 116 117.

Lastenneuvola

(soittoaika ma-pe klo 12-13)

- Mia Wilenius-Tallberg, Nelli Saari, puh. 09 8789 1341
- Anita Stenbäck, puh. 09 8789 1342
- Minna Juslin, puh. 09 8789 1343

Äitiys- ja ehkäisyneuvola

(soittoaika ma-pe klo 12-13)

- Marika Mattila, puh. 09 8789 1344
- Anita Stenbäck, puh. 09 8789 1342
- Minna Juslin, puh. 09 8789 1343

Perheneuvola,
puh. 050 411 6451

- Perhe- ja lastenneuvolan psykologi, puh. 050 411 5219
- Perheneuvolan psykologi, puh. 050 585 0524

Fysioterapia ja toiminta-terapia, puh. 09 505 6381 (ma-pe klo 12-13)

Apuvälinepalvelut, puh. 050 411 5279 (ma-pe klo 12-13), apuvalineet.kauniainen@luvn.fi

Lasten fysioterapia
puh. 050 411 5352 (pe klo 9-10)

Puheterapia, puh. 050 4116 107 (ma klo 10.30-11.30 ja to 12-13)

Sosiaalipalvelut

Yhteydenotot: Käytä ensisijaisesti Maisa.fi-palvelua. Voit myös ottaa yhteyden kauniais-ten.sosiaalipalvelut@luvn.fi. Älä kuitenkaan lähetä sähköpostiin hakemuksia.

Kirjasto

Henkilökunta palvelee

ma, to 10-20
ti, ke, pe 10-18
la 10-15

Omatoimiajat

ma-to 6-22
pe-su 6-20

Omatoimiaikana pääset sisään kirjastokortilla ja pin-koodilla.

Huom! Muista rekisteröityä omatoimiasiakkaana ennen 1.11.!

Ota yhteystä:
puh. 050 411 6504 tai s-posti kirjasto@kauniainen.fi.

Tietotekniikkaopastusta senioreille

Enter ry ja Kauniaisten vapaaehtoiset seniorit antavat henkilökohtaista vertaisopastusta tietotekniikka-asioissa. Vastaanotto kirjastossa joka toinen torstai klo 13-15 ilman ajavarausta. Ota mukaan omat laitteesi sekä tarvittavat tunnuksesi ja salasanat.

Tavataan 21.9, 5.10, 19.10, 2.11, 16.11, 30.11 ja 14.12.

Digitukea ajanvaraiksella

Haluatko käydä rauhassa läpi tietokoneeseen tai älylaitteisiin liittyviä ongelmia? Varaa tunnin mittainen digitukiopastus kirjaston asiakaspalvelussa tai soittamalla numeroon 050 411 6504. Digitukea on tarjolla arkisin ja opastajana toimii kirjaston työntekijä.

Varaa satutunti

Voit varata satutunnin pienryhmiin (vähintään 2 lasta) aamu- tai iltapäivällä arkisin. Varaus tehdään kirjaston asiakaspalvelussa tai sähköpostitse: kirjasto@kauniainen.fi.

Tapahtumakalenteri

Lukukoira Bella to 14.9. ja 28.9. klo 15-16

Trubaduuri Timo Päivänsalo ma 18.9. klo 18

Iltasatu Lukukoira Emilin kanssa maanantaisin klo 19 alk. 18.9.

Kirjailijavieraana Raisa Lardot to 21.9. klo 18

Lukukoira Emil la 23.9. klo 12.30-14.30

Kuuntelupiiri ke 27.9. klo 18

Yhteislaulua ma 2.10. klo 18

Lue lisää: helmet.fi/ kauniaistenkirjasto

Kansalaisopisto

Syksyn 2023 kurssiohjelma löytyy ilmoittautumisportaalistaamme.

Ilmoittautuminen niin kesän kuin syksyn kursseille jatkuu internetissä 24/7 ja puhelimitse 050 4116 404 toimiston aukioloaikoina ma-to klo 9-15.

Kannattaa ilmoittautua jonoon kursseille, jotka ovat jo täynnä. Peruutuksia tulee ja paikko tarjotaan jonossa oleville.

Uusia kursseja syksyn ohjelmassa:

- 3D -tulostaminen, la 23.9. klo 10-15
- Upea auringonlasku – maalauskurssi, ti 12.9.-7.11. klo 18-20.15
- Kukkivat ruusut - piirustus ja maalauskurssi, ti 14.11.-5.12. klo 18-20.15

- Värikilpyjä taaperolle ja ipanoille. Ks. tarkemmat tiedot netistä.

- Neulatuftauksen jatko; tekstuuria ja sekateknikkaa, 1.11. klo 18-19.30, pe 24.11. klo 17.30-21 ja la 25.11. klo 10-16

- Ihanat makramévalo-putoukset, ke 15.11.-29.11. klo 17.30-20.30

- Lautanauhakudonnan alkeet, la-su 4.-5.11. ja 18.-19.11. klo 10-15

- Korvakoruja lasihelmistä, la-su 28.-29.10. klo 10-16

- Terveysvaikuttainen Qigong -etäkurssi, la-su 7.-8.10. klo 10-14

- Joogaa mindfulnessin hengessä, la 28.10. klo 10-14

- Perintösuunnittelu – testamentin laatiminen, ti 19.9.-3.10. klo 18-20.30

Kaikki kurssit os. www.opistopalvelut.fi/kauniainen

Puhelin: 050 4116 404, ma-to klo 9-15

Kungörelser

Staden säljer ett förråd med stockram

Grankulla stad säljer enligt anbud ett förråd med stockram som finns på ett rivningsmål.

Förrådet har tidigare fungerat som huvudbyggnadens tvättstuga. Det finns inga hustekniska system i förrådet. De yttre mätten är ca 3,0 m x 5,0 m. Köparen ansvarar för rivandet och borttransporten.

Förrådet presenteras på www.kiertonet.fi (skriv Kauniaisten kaupunki i sökfältet) och på stadens nyhetssida på www.kauniainen.fi/vaja.

Grankulla stads lokalcentral

Staden på webben

Grankulla stad finns nu förutom på nätet också på Facebook och Twitter.

Webbplats:

- www.kauniainen.fi och www.grankulla.fi

Facebook:

- Kauniaisten kaupunki – Grankulla stad
- Kauniaisten kirjasto – Grankulla bibliotek
- Granin klubi
- Nya Paviljongen

- Kauniaisten Avoin Perhe-toiminta / Grankullas Öppen familjeverksamhet
- Villa Breda

Twitter:

- @KauniainenGrani
- @Granikirjasto
- @GraninNuva

Instagram

- kauniainengrani
- graninklubi

Biblioteket

Personalen betjänar

mån, tors 10-20
tis, ons, fre 10-18
lös 10-15

Meröppet

mån-tors 6-22
fre-sön 6-20

När bibban är meröppen kommer du in med bibliotekskort och pin-kod.

Obs! Kom ihåg att registrera dig som meröppenkund före 1.11!

Kontakta oss:

tel. 050 411 6504 eller e-post kirjasto@kauniainen.fi.

Digital handledning för seniorer

Enter rf och Grankullas frivilliga seniorer ger personlig vägledning i teknikfrågor seniorer emellan. Mottagning i biblioteket varannan torsdag kl. 13-15 utan tidsbokning. Ta med din egen

apparat samt de användarnamn och lösenord som behövs. Vi träffas 21.9, 5.10, 19.10, 2.11, 16.11, 30.11 och 14.12.

Digistöd med tidsbeställning

Vill du gå igenom svårigheter med en dator, smarttelefon eller pekplatta i lugn och ro? Du kan boka en timmes digistöd i bibliotekets kundtjänst eller genom att ringa oss på nummer 050 411 6504. Digistödet är tillgängligt på vardagar och ges av en medlem ur bibliotekets personal.

Boka en sagostund

Du kan boka en sagostund för små grupper (minst 2 barn) på för- eller eftermiddagen på vardagar. Reservera i bibbans

kundtjänst eller per e-post: kirjasto@kauniainen.fi.

Evenemangskalender

Läshunden Bella tors 14.9 och 28.9 kl. 15-16

Trubaduren Timo Päivänsalo mån 18.9 kl. 18

Kvällssaga med läshunden Emil måndagar kl. 19 fr.o.m. 18.9

Författarbesök med Raisa Lardot tors 21.9 kl. 18

Lärhunden Emil lör 23.9 klo 12.30-14.30

Skivcirkel ons 27.9 kl. 18

Allsång mån 2.10 kl. 18

Läs mer: helmet.fi/grankullabibliotek

Medborgarinstitutet

Höstens kursprogram finns i anmälningportalen <https://www.opistopalvelut.fi/kauniainen>

Anmälan till sommarens och höstens kurser fortsätter på webben 24/7 och per telefon 050 4116 404 må-to kl. 9-15.

Det lönar sig att anmäla sig också till kurser som är fullbokade. Det kommer annulleringar och fria platser erbjuds till dem som finns i kön.

Se fler kurser på finska spalten och på [www.opistopalvelut.fi/kauniainen](http://opistopalvelut.fi/kauniainen)

Tfn: 050 4116 404, må-to kl. 9-15

Social- och hälsovården sköts nu av Västra Nylands välfärdsområde

Servicen ges på samma ställen som tidigare i Grankulla. E-postadresserna (fornamn.efternamn@luvn.fi) och telefonnumren ändras stevvis. Under övergångsperioden hittar du fortfarande uppgifter om social- och hälsovården också här på Grankullas webbplats. Följ också med välfärdsområdets nätsidor www.luvn.fi/sv.

Villa Breda

Lunchrestaurangen är öppen må-fre kl. 11-14, Lunchlista och hemmåltider, se www.grankulla.fi/vblunch

Servicecentrets grupp- och programverksamhet, verksamhetsledaren tfn 050 308 2452. Närmare om Villa Bredas program på hemsidan på luvn.fi och Villa Bredas anslagstavla.

Senior-info, tfn 029 1512 270 vardagar kl. 9-15,

Villa Bredas info, tfn 040 845 4957 eller villa.breda@luvn.fi (bokning av utrymmen och motionssalen)

du följande gång behöver hälsocentralens tjänster, tfn 09 8789 1300 (återupprinning) eller Maisa.fi.

Tand- och munhälsovård

Tandjour i Parksjukhuset i Helsingfors, må-fre kl. 14-21, lö-sö och helgdagar kl. 8-21, tfn 09 471 71110 och Meilans nattjour kl. 21-08, tfn 116 117.

Barnrådgivningen (telefontid må-fre kl. 12-13)

- Mia Vilenius-Tallberg, Nelli Saari, tfn 09 8789 1341
- Anita Stenbäck, tfn 09 8789 1342
- Minna Juslin, tfn 09 8789 1343

Mödra- och preventivrådgivningen

(telefontid må-fre kl. 12-13)

- Marika Mattila, tfn 09 8789 1344
- Anita Stenbäck, tfn 09 8789 1342
- Minna Juslin, tfn 09 8789 1343

Familjerådgivningen, tfn 050 411 6451

- Familje- och barnrådgivningens psykolog, tfn 050 411 5219
- Familjerådgivningens psykolog, tfn. 050 585 0524

Fysioterapi och ergoterapi

puh. 09 505 6381

(må-fre kl. 12-13)

Hjälpmedelstjänsten.

tfn 050 411 5279
(må-fre kl. 12-13), apuvalineet.kauniainen@luvn.fi

Fysioterapi för barn

tfn. 050 411 5352 (fre kl. 9-10)

Talterapi, tfn 050 4116 107

(må 10.30-11.30 och to 12-13)

Socialtjänster

Kontakt: i första hand via Maisa.fi-tjänsten. Du kan också ta kontakt per e-post, kauniaisten.sosiaalipalvelut@luvn.fi. Sänd inte ansökningar per e-post.

kirjelaatikko ■ brevlådan

Avvärningsseger för simhallen

I en insändare i början av sommaren (KG nr 8/2023) varnade vi för att simhallens framtid är hotad. Många orörde Granibor har varit i kontakt med oss.

Vid höstens första möte den 28 augusti beslöt stadsfullmäktige att den nya finska lägstadieskolan ska byggas på det triangelformade området som begränsas av Bembölevägen, Stationsvägen och centralidrottsplanen. Skolbygget har hög prioritet eftersom antalet elever i den finskspråkiga skolan ökar.

Beslutsförslaget innehöll en luddig formulering om att utreda möjligheterna att placera en simhall i anslutning till skolbyggnaden. Formuleringen om utredningar behöver i slutändan inte leda till att en ny simhall verkligen ingår i detaljplanen. Den kan dessutom tolkas så att bara en simhall integrerad med skolbyggnaden skulle utredas. Det finns ekonomiska, logistiska och säkerhetsrelaterade argument som talar mot att integrera simhallen i det nya lägstadiet. För barnens trygghet är det t.ex. viktigt att inte utomstående rör sig på skolgården. Barnen behöver bilfria lekplatser medan simhallen behöver

hindrsfria parkeringsplatser.

Om en ny ersättande simhall inte ingår i den stadsplan som nu i forcerat tempo ska beredas, finns det inga vetiga alternativ för en placering. Sahara vill knappast någon offra och Mäntymäkiskolans tomt är inte ett ekonomiskt gångbart alternativ.

SFP anser att simhallen fyller en viktig funktion. Därför föreslog SFP via Stefan Stenberg ett tillägg till beslutet: "den nya detaljplanen för en finsk skola på simhallsområdet ska också beakta behovet av tomtmark för en simhall som ersätter den nuvarande då dess tekniska livslängd i sinom tid uppnåtts".

I omröstningen i fullmäktige godkändes tillägget med stöd av hela SFP-gruppen och glädjande nog av ett par representanter för Samlingspartiet samt en från De gröna och Socialdemokraterna.

*Bo-Christer Björk, fullmäktigeledamot, SFP
Gunilla Löfstedt-Söderholm, fullmäktigeledamot, SFP
Stefan Stenberg, fullmäktigeledamot, SFP*

Torjuntavotito uimahallin puolesta

Kesän alussa julkaistussa yleisökirjoituksessa (KG nro 8/2023) varoitimme uimahallin tulevaisuutta varjostavista uhkakuvista. Useat huolestuneet kaunialaiset ovat olleet meihin yhteydessä.

Syksyn ensimmäisessä (28.8.) kokouksessaan kaupunginvaltuusto päätti, että uusi suomenkielinen ala-asteekoulu rakennetaan sille kolmion muotoiselle alueelle, jota rajoitetaan Bembölientie, Asematie ja urheilukeskus. Koulun rakentamisella on korkea prioriteetti, koska suomenkielisen koulun oppilaiden määrä kasvaa.

Päättöehdotus sisäläsi epäselvän kohdan, jossa sanoitaan että "rakennushankkeen yhteydessä selvitetään uimahallin sijoittamista koulurakennukseen yhteyteen". Se etta tehdään selvyksiä ei taka, että uusi uimahalli myös sisältyisi muuttuun asemakaavaan. Kohta voidaan myös tulkitä niin että vain koulurakennukseen integroitu uimahalli olisi harkinnassa. On taloudellisia, logistisia sekä turvallisuuuteen liittyviä näkökohtia, jotka eivät puolla uimahallin rakentamista integroituna uuteen ala-asteeseen. Lasten turvallisuden kannalta on esimerkiksi tärkeää, että ulkopuolisia ei liiku koulupihalla. Lapset tarvitsevat

autottomia leikkipaikkoja ja vastaavasti uimahallilla tulee olla myös esteettömiä pysäköintipaikkoja.

Mikäli uusi korvaava uimahalli ei ole mukana siinä asemakaavassa, jota nyt kiireisellä aikataululla valmistellaan, ei sillä löydä järkeviä vaihtoehtoisia sijainteja. Tuskin kukaan haluaisi Uhrata Saharan kentän aluetta. Mäntymäen koulun tontti ei ole taloudellisesti käypä vaihtoehto.

RKP:n mielestä uimahallilla on tärkeä tehtävä omassa kaupungissamme. Siksi valtuustoryhmämme Stefan Stenbergin kautta ehdotti lisäystä valtuiston päätökseen: "Suomenkieliselle koululle uimahallin alueelle suunnitelvassa uudessa asemakaavassa on myös otettava huomioon tonttimaa uimahallille, joka korvaa nykyisen uimahallin sen teknisen elimiän aikanaan täyttyessä". Suoritetussa äänestysessä tämä lisäys hyväksyttiin. Sitä tuki koko ryhmämme lisäksi ilahduttavasti myös pari kokoomukseen, yksi vihreiden ja yksi sosiaalidemokraattien edustajia.

*Bo-Christer Björk, kaupunginvaltuutettu, RKP
Gunilla Löfstedt-Söderholm, kaupunginvaltuutettu, RKP
Stefan Stenberg, kaupunginvaltuutettu, RKP*

Usi merkittävä tehtävä

Olen saanut uuden kiinnostavan luottamustehtävän Kauniaisten kunnallispoliitikkassa. Sosiaali- ja terveyslautakunnan lopetettua työnsä minulle lankesi uusi tehtävä suomenkielisestä opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnasta. On suuri kunnia saada olla osana tätä tärkeää valiokuntatyötä.

Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat erittäin keskeisiä lasta suojaavia peruspalveluja. Koen etta meille granilaisille aikuisille on kunnia-asia, etta lapsillemme tarjotaan laadukasta ja hyvää varhaiskasvatusa ja perusopetusta. Itselläni on tavoitteena varhaiskasvatus ja perusopetus, jossa lapsi voi turvallisesti kasvaa, oppia ja kehittyä osaavien aikuisten ympäröiminä. Kiusaamista, vihapuhetta ja syrjintää ei saa esiintyä lapsen ja nuoren kasvuumpäristössä. Minulle on selvää, etta lapsen oikeuksia tulee tunnioittaa joka päivä ja kaikessa työssä.

Lapsen edun ensisijaisuus ja lapsivaikutusten arviointi tulevat olemaan minulle keskeistä päätöksenteossa. Kauniainen on upea kaupunki, jolla on kaikki mahdollisuudet tarjota lapsille, nuorille ja perheille sosialisesti ja taloudellisesti kestävä elinympäristö. Lapsiin ja nuoriin satsaaminen on investointia tulevaisuuteen.

Pia-Lisa Sundell, RKP

yhdistykset ■ föreningar

KAUNIAISTEN MARTAT

Kauniaisten suomenkieliset martat kokoontuvat villa Junghansissa 14.9. klo 18, sadonkorjuun merkeissä. Tuo mukanasi aiheeseen liittyvä ruokalaji, leivonnainen ja siihen liittyvä resepti.

GRANKULLAGILLET r.f.

Gillekväll fredagen den 22.9 kl. 18.00 på Villa Breda. Riksdagsledamot Henrik Wickström talar om välfärdsområdet och om hur verksamheten kommit igång. Avslutningsvis samvaro och sedvanlig traktering.

KAUNIAISTEN SUOMALAISET SENIORIT

Tiistaitapaamisemme jatkuват Villa Junghansissa parittomaan viikkoina alkaen kahvitaroilulla klo 12.30 ja jatkuen

esitelmillä klo 13.00. Ilmoittaudu tilaisuksiin kahvitarjoilun varmistamiseksi.

Ti 26.9. Toimitaja Reetta Meriläinen: Naisten pankki ja kestävä kehitysyhteistyö.

Ti 10.10. Musiikkineuvos Seppo Hovi: Särkynyt onni, tarinoita menneiltä vuosilta.

Lue uusi jäsentiedotteemme ja seuraa jatkuvasti päivittyyviä kotisivujamme www.kssry.fi. Niistä löydät tietoa retkistä, teattereista, konsersteista ja lukuisista harrastuspäivistä sekä ilmoittautumisohjeet ja yhteyshenkilötiedot. Tervetuloa mukaan toimintaamme.

GRANKULLA SVENSKA PENSIONÄRER

Pensionärerna har program varannan tisdag (jämna veckor). Programmen hålls i Villa Junghans. I samband med mötena

Freda Junghans obebyggda grönområde från bebyggelse!

Grankulla miljöförening (GMF) lämnade i juni in ett invånarinitiativ till staden. Här publiceras delar av det:

Härmed kräver Grankulla Miljöförening-Kauniaisten Ympäristöyhdistys rf högaktningsfullt att det obebyggda skogsområdet mellan Junghansgränden, Smedsplans och Villa Junghans, den i folkmun så kallade Junghansparken, i dess helhet med omedelbar verkan fredas från bebyggelse och andra ingrepp genom ändring av detaljplanen för detta område. Kravet är ekologiskt och därmed även folkhälsomässigt och ekonomiskt motiverat.

Den föräldrade detaljplanen på området, omfattande två flervåningshus ska förkastas och en ny detaljplanering till grönområde inledas med omedelbar verkan. Den aktuella planeringen av stadshusområdet får inte gå in i Junghansparken!

Den s.k. Junghansparkens område består av fuktig mark med en för urbana miljöer förhållandevis rik biologisk mångfald. Områdets ekologiska mervärde, liksom rekreativsärskjöldet, jämfört med de omkringliggande, torrare markområdena är betydande. Om bara en liten del av Junghansparken planeras för byggnation så skulle byggnation i praktiken kräva torrläggning av hela Junghansparken, av byggnadstekniska orsaker. Det här betyder följaktligen det, att om Junghansparken byggs ut ens lite, så skulle de nuvarande naturvärdena, vilka är beroende av markens naturliga väta förstöras för alltid. Det är därför motiverat att hela Junghansparken söder om Junghansgränden fras från framtida byggnation.

Junghansparken/skogen, med sin fägelsång, med sina ädla lövträd och vårliga vitsippsmattor, har ett omistligt värde som ett centralt beläget, lagom förvildat grönområde. Området är en älskad oas för ett bevisligen mycket stort antal Granullabor: barnfamiljer, ungdomar, pensionärer, hundrastare – alla slags människor – som ett mål för dagliga hälsofrämjande promenader.

Med klimatförändringen och en växande befolkningsmängd ökar, inte minskar, behovet av områden som likt Junghansparken ger naturlig, gratis svalka under ett växande antal allt varmare sommardagar. Det är både förfugligare, enklare och förmånligare att bevara naturliga livsviktiga miljöer än att i framtiden försöka återskapa redan förstörda sådana områden.

Tillsammans med den anrika Villa Junghans, skyddad tack vare en medborgaraktion 1979, och den likaledes fridlysta Lafkan, utgör Junghansparken en behövlig, vilsam, kulturhistorisk helhet mitt i ett urbant villastadssammanhang. För Junghansparkens bevarande arrangerades en demonstration i maj 2017, med en adress som samlade 633 namn jämte 286 på nätet, vilket motsvarar nära 10 % av Grankullas dåvarande folkängd, men som staden ännu inte har bemött.

Sedan dess har flera fristående observationer gjorts, som bevisar förekomsten av flygekorre på området. Flygekorren är upptagen i EU:s s.k. habitatdirektiv 92/43/EEG:s bilaga IV A, vilket enligt naturvårdslagen betyder strikt skydd för dess föröknings- och rastplatser. Här måste staden Grankulla bär sitt ansvar.

Grankulla Miljöförening-Kauniaisten Ympäristöyhdistys rf, Camilla Sederholm, ordförande

bjuder värdinnorna på kaffe med dopp.

Ti 19.9 kl. 10-12 it-drop-in i Villa Junghans bibliotek, kl. 13

Tisdagsmöte. Teater Rampfeber, Skilmässofesten.

Sö 1.10 kl. 12 Grankulla svenska församling bjuder till

familjemässa på Mikaelidagen.

Ti 3.10 kl. 10-12 it-drop-in i Villa Junghans bibliotek, kl. 13 Tisdagsmöte. Kalle Silfverberg berättar om sitt nya jobb som chefredaktör för HBL. Debatthörnan träffas genast efter tisdagsmötet ca 14.30 i Villa Junghans bibliotek under rubriken "Risken för att Ukrainakriget eskalerar - betydelsen av Finlands medlemskap i Nato".

Fr 13.10 kl. 18 Oktoberfest i Villa Junghans. Sista anmälnings- och betalningsdag 4.10.2023.

På webbsidan grankulla.spfpension.fi finns mer information om möten, hobbygrupper, verksamhet och övriga evenemang samt anmälningsblankett för nya medlemmar. Välkommen med!

GRANIN LIIKKEET JA PALVELUT – GRANIS FÖRETAG OCH SERVICE

APTEEKKIPALVELUITA – APOTEKSERVICE

Kauniaisten apteekki – Grankulla apotek

Todellinen lähiapteekki, joka löytyy nyt Kauppakeskus Granista. Tervetuloa! Ett äkta närapotek som du nu hittar i Köpcentret Grani. Välkommen! Ma–Pe/Må–Fr 9–20, La/Lö 9–17, Su/Sö 12–16 Poikkeusaukioloajat / Öppethållstider under helgdagar www.kauniaistenapteekki.fi

CATERINGPALVELUITA – CATERINGSERVICE

Premium Catering Oy

Juhla- ja pitopalvelua, yksityisille ja yrityksille. Juhlatila Vallmogård. Vi betjänar Er gärna också på svenska. puh. / tfn 029 001 7182, 040 555 0568, fax 467 178 juhla@premiumcatering.fi, www.premiumcatering.fi

FYSIOTERAPIAA – FYSIOTERAPI

Fysios Kauniainen Grankulla

Kauppakeskus Grani köpcentrum UUSI OSOITE / NY ADRESS! Tunnelitie 4, 2 krs/vån., Tunnelvägen 4. (Entinen Postin sisäänpäynti) 02700 Kauniainen / Grankulla puh / tfn 010 237 7013

Kauniaisten kaupunki tukee paikallista yrittäjyyttä. Grankulla stad stöder lokalt företagande.

HIERONTAA – MASSAGE

Klassinen akupunktio ja hieronta

Akupunktur Irini 050 375 6705 / Anja Mäkitalo Kavallintie 4a / Kavallvägen 4a www.weeblyakupunktiorini.com, www.granimed.fi

KAUNEUDENHOITOA – SKÖNHETSVÅRD

Aila Airo Kauneuspalvelut

Yksilöllistä ihonhoitoa ja kauneudenhoiton opastusta jo vuodesta 1946. **Tervetuloa kauneushoitolaamme myös ostoksille!** Kauneuslinna, Kavallintie 24, Kauniainen / Kavallvägen 24, Grankulla. **puh / tfn 09 505 1234** Palvelemme arkisin kello 9–18 ja sopimuksen mukaan. www.ailaairo.fi

Yrittäjä! Tämä on sinulle!

Tervetuloa 28.9. kello 18–20 VEHO Olarin uuden palvelukonseptin autotaloon!

Tarjolla pikku purtavaa!

Osallistua voi vain ilmoittautumalla: toimisto.kauniainen@yrittajat.fi

Kiinteistömaailma Espoo Kauniainen

Pecasa Oy LKV
(09) 2311 0300, kauniainen@km.fi
Kauppakeskus Grani
Tunnelitie 4, 02700 Kauniainen

Handy Cure s' – Joka kodin kivunlievittäjä

Suoottuu kätevä tehokas ladattava laserlaite ihmisten, koirien ja hevosten hoitamiseen. 349 € sis alv. 24 kk takuu. Nopea toimitus.

www.MediVendoShop.fi
Puh 0400 546 133

Arkesi arvoinen

Arvokas arki ansaitsee aidosti paikallisen kauppakeskuksen, jossa asiointi on sujuvaa ja palvelut löytyvät saman katon alta. Meille toimiva arki on sydämen asia: parhaillaan uudistamme Granista asiakkaidemme arjen arvoista kohtaamispalkeja.

Facebookissa: Granin yrittäjät <https://www.yrittajat.fi/paikallisyhdistykset/kauniaisten-yrittajat/>
toimisto.kauniainen@yrittajat.fi

RAPUKAUSI ON NYT PARHAIMMILLAAN!

Kräftsäsongen är nu som bäst!

TIKAA RAVUT JUHLISI ENNAKKOON JOKO KALATISKILTÄ TAI SOITTAMALLA KALAOSASTOLLE

Tilaukset vähintään vuorokautta ennen toimitusta ja viikonlopuun tilaukset perjantaisin klo 12:00 mennessä. Kalaosaston puhelinnumero: 044 7232 648

BESTÄLL KRÄFTORNA TILL DIN KRÄFTSKIVA ANTINGEN VID FISKDISKEN ELLER PER TELEFON

Beställningarna minst ett dygn i förtid och veckolsutsbeställningarna senast på fredagen före klockan 12:00. Fiskavdelningens telefonnummer: 044 7232 648

Kalatukku E.Erikssonilla luotetaan isoäidiltä perittyyn parhaaksi todettuun reseptiin ja yli 100 vuoden kokemuksen rapujen keittämisen. Jätä rapujen keitto heidän tehtäväkseen ja keskity itse juhlimiseen.

På E.Eriksson litar vi på farmors gamla recept och på över 100 års erfarenhet av att hantera kräftor. Låt oss sköta kokandet av kräftorna och koncentrera dig själv på att festa.

LISÄTIEDOT RAVUISTA/MERA INFORMATION OM KRÄFTOR:
<https://www.epressi.com/tiedotteet/ruoka-ja-elintarvikkeet/ravunkeitto-on-taitolaji-kalatukku-e.-erikssonilla-luotetaan-isoäidin-perinteikkäaseen-reseptiin.html>

TIKAA RAVUT/BESTÄLL KRÄFTORNA
044 7232 648

Tavallista parempi ruokakauppa • En lättre matbutik

Kauniaistentie/Grankullavägen 7, 02700 KAUNIAINEN/GRANKULLA,
puh./tel. 09 2310 3600, jesper.lindqvist@k-supermarket.fi
Palvelemme MA-LA 7-22 ja SU 9-22/vi betjänar MÅN.-LÖR. 7-22 och SÖN. 9-22.

Puh. 045 841 1205 tai info.vkristal@gmail.com

V.KRISTAL OY

Ammattitaitoiset siivouspalvelut
yli 20 vuoden kokemuksella.

Kotisiivous • Ikkunanpesu • Yrityssiivous
Suursiivous • Remonttiisiivous • Muuttosiivous

Kerro tarpeesi – me autamme!

*Muista
kotitalous-
vähennys!
Hinta
-40%*

MM Siivouspalvelut Oy

- Kotisiivoukset
- Myös verotonta siivouspalvelua senioreille
- Ikkunanpesut
- Toimistosiivoukset

Luottavaa siivouspalvelua jo vuodesta 2004

MM info@mmsiivouspalvelut.fi
www.mmsiivouspalvelut.fi

Tilaa ilmainen arviokäynti! 045 6385 774 Mirja

VALOKUVAT

Puhelimesta - Tabletilta
Tikulta - Muistikortilta
Netistä

Heti mukaan!

kuvatapio

MUNIKIVUORI KAARI GRANI
09 485 865 09 532 200 09 505 0019

GRANI SWING DANCE

L 07.10.2023 19-22
€ 15:- vid dörren/ovelta

Kasavuoren koulukeskus
Grankulla - Kauniainen

Bianca Morales
Grani Jazz Band
Café - Kahvio

Biljettbokning / Lippuvaraus: graniswingdance@gmail.com

Arrangörer - Järjestäjät
Understödsföreningen för jazzmusik i Grankulla rf
Kauniaisten jazzmusiikin kannatusyhdistys ry

Mediakortti • mediakort: kaunisgrani.fi

Tutki elämää, usko, tarkoitusta

Ilmoittaudu mukaan: jenni-kristiina.liiri@sro.fi, 050 381 4279

Alfa-kurssi ti klo 17.30-20 26.9.-12.12.2023 Suomen Raamattuopisto, Helsingintie 10, Kauniainen

Kurssi on ilmainen, tervetuloa!

kokeilealfa.fi

RUKA KATSASTUS

p. 010 579 4380
www.rukakatsastus.fi

Kaunis Grani
Käy tykkäämässä meistä Facebookissa!
Gå in och gilla oss på Facebook!

Bästa Broder!
Jag söker en vän-prat-kontakt!
Att träffa en gång i veckan för en pratstund.
Jag känner mig ensam, har svårt att gå och har Alzheimer, så mitt minne är uselt.
Jag är 87 år och har rest en hel del och fotat djur – mest fåglar. Idrott intresserar inte.
Bor i sydvästra Grani. Tel 0500 442 217, Tor

Ben Winqvist
050 323 1338

Rakentaa – Korjaa – Maalaat
Bygger – Reparerar – Målar
www.bewix.net

Lakiasiantoimisto
varatuomari Klaus Kavanne
Yksityishenkilöiden ja yritysten oikeudelliset asiat
Palvelu myös ruotsiksi
puh. 041 545 9601
klaus@kavanne.fi

Kaunis Grani
Lokakuussa kaksi numeroa
Två nummer i oktober

Nro/ Nr	Ilmestyy/ Utkom- mer	Aineisto- päivä/ Deadline	Teema/ Tema
11	5.10.	20.9.	Yhdistykset, yritykset / Föreningar, entreprenörskap
12	26.10.	11.10.	Seniorit / Seniorer

Ota yhteyttä/Ta kontakt:
Jan Snellman, 050 555 1703, kaunisgrani@kauniainen.fi

FIRMA TOM ÖSTERBERG

- Bygger nytt och renoverar
- Tvåspråkig service
- Både i skärgården och på land
- Rakentaa uutta ja remontoi
- Palvelua kahdella kielellä
- Sekä saaristossa että mantereella

040 547 5343 · tomosterberg@hotmail.com

Ilmoitus?
Katso mediakortti
kaunisgrani.fi

Annons?
Se mediekortet
kaunisgrani.fi

Kaunis Grani

Kaunis Grani julkaisee Ab Grankulla Lokaltidning – Kauniaisten Paikallislehti Oy -niminen yritys, jonka Kauniaisten kaupunki omistaa.

Kaunis Grani utges av Ab Grankulla Lokaltidning – Kauniaisten Paikallislehti Oy. Bolaget ägs av Grankulla stad.

Hallitus/Styrelse
Jaakko Nevanlinna (KOK/SAML), pj/ordf.
Jessica Jensen (SFP/RKP)
Saana Nuutilainen (VIHR/GRÖNA)
Lilian Andergård-Stenstrand

Toimitusneuvosto/Redaktionsråd
Jan Sundberg pj/ordf.
Tuula Ihmuotila
Katri Kallio
Markus Jahnsson

Kustantaja/Utgivare
Ab Grankulla Lokaltidning – Kauniaisten Paikallislehti Oy

Painos/Upplaga 14 000 kpl
Päätoimittaja/Chefredaktör
Jan Snellman
puh./tfn 050 555 1703

Aineisto/Material
Kaupungintalo/Stadshuset

Sähköposti/E-post
kaunisgrani@kauniainen.fi

**Lehden puhelin/
Tidningens telefon**
puh./tfn 050 555 1703

**Internetsivut/
Internetsidor**
www.kauniainen.fi/
kaunisgrani

**Ilmoitukset/
Annonser**
kaunisgrani@kauniainen.fi

Tilaushinta/Prenumeration
30 €/vuosi/år

Taitto/Ombrytning
Kapteeni Kuu

Paino/Tryckeri
Lehtisepät Oy, Tuusula

**Tämä lehti painettu/
Detta nummer presslagt**
11.9.2023

Seuraava numero ilmestyy 5.10.2023
Aineisto viimeistään 20.9.2023

Nästa nummer utkommer 5.10.2023
Materialet senast 20.9.2023

Jakeluhäiriöt/Distributionsstörningar
Postin asiakaspalvelu: puh 0100 5445 tai www.posti.fi/fi/asiakastuki/vastaanottaminen/postin-jakelu > henkilöasiakkaan palautte postinjakelusta
Postens kundtjänst: tfn 0100 5445, eller www.posti.fi/sv/kundsupport/mottagning/postens-utdelnings >information om störningar i utdelningen

Lehti ei vastaa tilaamatta toimitetun aineiston säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Toimitus pidättää itselleen oikeuden muokata aineistoa.

Tidningen svarar inte för uppbevaring och returnering av inlämnat material som inte beställts. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera materialet.